

Cinkarna

Poština plačana pri PTT enoti v Celju

Pred zaključnim računom

Zveza sindikatov Slovenije se zavzema za sprotno obravnavanje rezultatov gospodarjenja v združenem delu, posebno pozornost pa mora sindikat nameniti obravnavi zaključnih računov za leto 1982. Naloge, ki obvezujejo vse osnovne organizacije sindikata tozgov in konference DO so bile sprejete na 10. kongresu ZS Slovenije.

Ni napak, če še enkrat zapišemo, da mora biti akcija Zaključni računi za leto 1982 izvedena pravočasno, le-ti pa naj ne bodo samo zbir računovodskih in bilančnih pokazateljev in ocen gospodarjenja, temveč morajo strokovne službe in poslovodni organi pripraviti razumljiva poročila, ki bodo podlaga za odločanje o rezultatih gospodarjenja in bodo delavcu povedala:

1. Koliko se uresničuje njegova pravica, da v tozdu upravlja s celotnim dohodkom, torej koliko je on gospodar pogojev, sredstev in rezultatov svojega dela.
2. V kolikšni meri se uveljavljajo samoupravni družbenoekonomski odnosi, dohodkovni odnosi, to je odnosi pridobivanja dohodka na osnovi skupnega dohodka, skupnega prihodka, svobodne menjave dela v tekoči in razširjeni reprodukciji kot pogoja za uresničevanje ciljev gospodarske stabilizacije.
3. Koliko so uresničeni cilji, predvideni s sprejetimi planskimi dokumenti, upoštevajoč cilje gospodarske stabilizacije, kot so: povečanje izvoza na konvertibilno področje, zmanjšanje uvoza, programi varčevanja s surovinami, materialom in energijo, skrb za lastno finančno likvidnost, uveljavljanje kvalitetnih dejavnikov razvoja (produktivnost dela, gospodarnost, donosnost poslovanja itd.), delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, upoštevajoč družbene usmeritve, boljše vrednotenje proizvodnega dela, težjih pogojev dela, strokovnega in kreativnega dela.
4. V kolikšni meri je dosežena rast dohodka posledica rasti cen, v kolikšni meri pa kvalitativnih dejavnikov gospodarjenja, kolikšen je delež povečanja rasti dohodka na osnovi ustvarjalnega dela (inovacij).
5. Kakšna je socialna in materialna

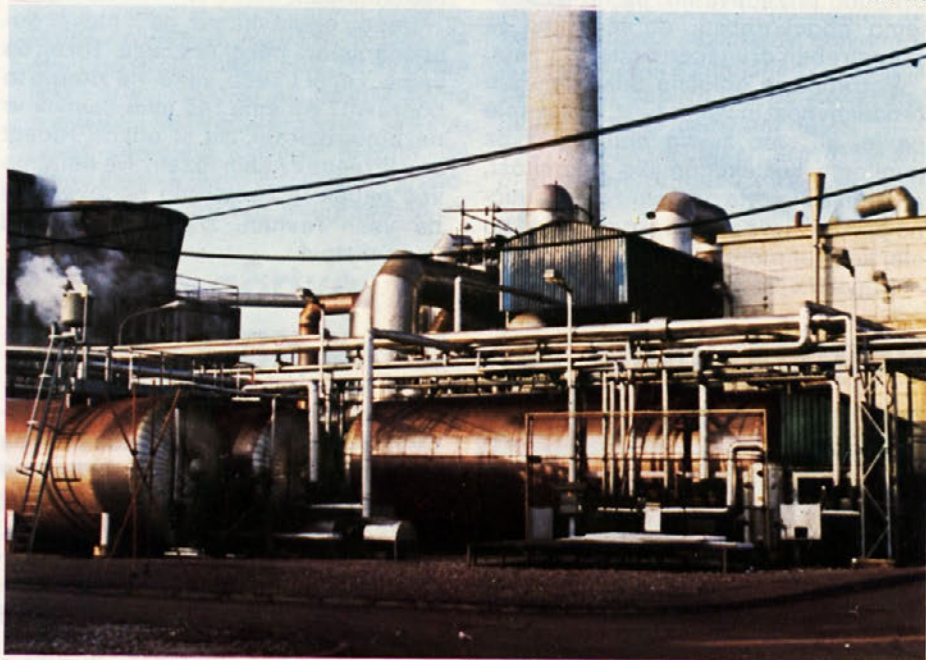
varnost delavcev z najnižjimi osebni prejemki.

Na osnovi poročil o poslovanju v letu 1982 morajo delavci tudi oceniti, koliko so bili spoštovani sprejeti dogovori, sporazumi, h katerim smo pristopili za uravnavanje odnosov pri pridobivanju in razporejanju dohodka. Na osnovi te ocene morajo delavci opredeliti odgovornost poslovnih organov in strokovnih služb ter tako pričeti

uresničevati zahtevo po spoštovanju zakonitosti sprejetih sporazumov in dogovorov.

Osnovne organizacije sindikata tozgov in konference morajo poskrbeti, da bodo poslovna poročila ter programi DSSS v skladu s temi usmeritvami in obravnavani na zborih delavcev ali delovnih skupinah še pred dokončnim sprejemom na delavskih svetih.

M. P.

Obrat »S« kisline

Izprašati svojo zavest

»Izprašati moramo najprej svojo zavest!« Tako je dejal tov. Nika Mihaljevič, član predsedstva centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije, ko je bil pri nas na obisku v drugi polovici decembra. Namen razgovora je bil uresničevanje sklepov 3. seje CK ZKJ.

Pogovarjal se je s sekretarji osnovnih organizacij ZK in predstavniki sindikata o tem, kakšen je pri nas odnos komunista do družbe v času »revolucionarnih« stabilizacijskih zasukov in kako se pri nas bje bitka za večjo produktivnost, večjo disciplino in varnost ter kako se organiziramo v kolektivu kot celota in kot posamezniki.

Veliko poudarka so v razgovoru namenili samoupravnim odnosom. Na

Pred zagonom nove S kisline smo postavili tudi tri postaje za merjenje emisije SO₂; pri vratarnici Cinkarne v starem delu, na Aljaževem hribu in na Dolgem polju.

Na sestanku v sejni sobi na upravi

dlani je, da se premalo poglobljeno ukvarjamo s problemi, ki sprožajo za seboj verigo dodatnih težav. Ugotovili so vrsto pomanjkljivosti, od tega, da si premalo prizadevamo, da ne izostrujemo odgovornosti, do tega, da je prepotraben drugačen odnos do dela.

Potrebna je odločna bitka za višjo produktivnost in večji izvoz. Vprašanje pa je, ali smo že na poti, da izvoz jemljemo kot ekonomsko zakonitost, ali nam še vedno pomeni zgolj politično parolo - izvoz za vsako ceno - ki bo slej ko prej morala preživeti in miniti.

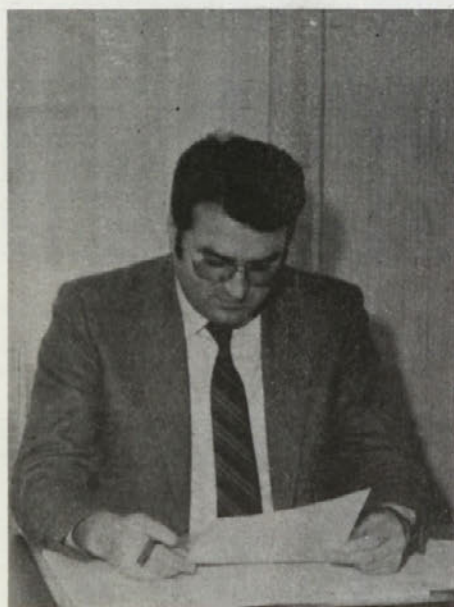
Najvažnejše v obdobju zaključeva-

nja računov iz preteklega obdobja je realno planiranje. Če bo šlo kaj mimo plana, bo porušeno ravnotežje v planiranju, s tem pa zopet odprta pot k nestabilnosti.

Danes ugotavljamo, da z našim gospodarstvom nekaj ni v redu. Torej, če vemo, kaj ni v redu, zakaj ne znamo to popraviti? Ali smo res tako pasivni in nezainteresirani, da bi odkrili recept za razrešitev naših težav? Ne delajmo več napak in zaostriamo odgovornost na vseh ravneh, zlasti pa v Zvezi komunistov!

M. G.

Predstavljamo vam člana KPO

Delo podpredsednika kolegijskega poslovnega organa je 13. septembra 1982 prevzel tov. Jože RANDL, dipl. oec. Rojen je 16. 3. 1942 v Šempetru. Na ekonomski fakulteti v Ljubljani je diplomiral leta 1981, leta 1974 pa je diplomiral že na višji šoli za organizacijo dela v Kranju. Član ZK je od leta 1978.

Kot podpredsednik kolegijskega poslovnega organa je zadolžen za izvajanje nalog na področju poslovne informatike. Zastavila sem mu nekaj vprašanj.

Cinkarnar: V našem kolektivu je poslovna informatika nova organizacijska oblika, zato nas zanima njen pomen.

Randl: Poslovni sistem, kot je tudi Cinkarna, razumem kot celoto izvajalnega, upravljalnega in informacijskega podsistema. Izvajalni podsistem, ki obsega nabavno, proizvodno, prodajno in finančno dejavnost, moramo upravljati v tisti smeri, ki smo si jo s planinskimi in drugimi cilji začrtali. Upravljanje pa lahko temelji samo na poslovnih informacijah, ki nastajajo kot izhod iz poslovnega informacijskega podsistema. Poslovne informacije pojasnjujejo torej vse spremembe in stanja katerekoli prej naštetih poslovnih funkcij v delovni organizaciji.

Cinkarnar: Zakaj ji sploh posvečamo pozornost?

Randl: Znale so naše težke gospodarske razmere, povzročene kot splet različnih notranjih in zunanjih dejavnikov. Vsak dan veliko slišimo o prevelikih in prevečkrat zavoženih investicijskih vlaganjih, preveliki porabi, preve-

likem uvozu, premajhnem izvozu itd. Poleg niza vseh teh slabosti, ki so nas pripeljale do teh gospodarskih težav, je gotovo tudi ta, da na vseh področjih, naj si gre za družbene ali gospodarske - informacijski sistem, ne deluje kot bi moral.

Kako pereč je problem racionalnih informacijskih sistemov, predvsem poslovnih, zlasti v sedanjem gospodarskem trenutku, ko v pogojih stabilizacije postajajo ažurne in kvalitetne ter pravočasne informacije imperativ, ko je hiter družbeni in gospodarski razvoj pripeljal do izgradnje zelo zapletenih sistemov OZD, je najbrž jasno vsakomur, zato upravljanje in vodenje tako zapletenih gospodarskih sistemov ne sme in ne more sloneti na intuiciji in odločanju po občutku. Menim, da so problemi te vrste za našo sodobno družbo pa tudi Cinkarno, mnogo težji kot problemi na tehnološkem področju. Da je to res, kot dokaz naslednji podatek: Osnova oblika informacij prenosa je krogotok dokumentov, kot je bila pred 100 leti, čeprav se je obseg nešteto krat multipliciral.

Podobna slika je pri obdelavi podatkov, saj je znano, da če bi pilot reaktivnega letala obdeloval potrebne podatke za normalni let na način, kot to počnemo v gospodarstvu, bi vsako letalo za let rabilo vsaj 200 pilotov. In tudi zato se ne smemo čuditi, zakaj v sodobnih družbah Amerike, Japonske govorijo celo o prehodu v informacijsko družbo pa tudi pri nas v zadnjem času, informatiki, posebno poslovni, posvečamo tolikšno pozornost in skrb. Cinkarnar: Kako pa je z našim poslovnim informacijskim sistemom?

Randl: Podobno kot v ostalih DO širom naše republike, ki razpolagajo z lastnim računalnikom, ali ga uporabljajo drugje, skoraj nobena od teh ni zgradila sebi ustrezen informacijski sistem. Verjetno boste vprašali, kje so razlogi. Gotovo obstaja vrsta objektivnih in subjektivnih razlogov.

Mislim, da smo v preteklosti, nekaj let nazaj, deset in več, morda malce preveč upali, da je dovolj kupiti računalnik, da se bodo vsi problemi reševali samo s pritiskom na enega od gumbov.

Naslednji problem je lahko tudi v tem, da so računalničarji sami bili tisti, ki so želeli in hoteli obdelovati in posredovati informacijo, pa so v svojih prizadevanjih bili slabo podprti. Hardverska oprema, ki jo imamo je zastarela, na njej pa so zasnovane posamezne paketne obdelave.

Na izgrajenost informacijskega sistema v DO, je gotovo vplivalo tudi gospodarjenje v pogojih visoke inflacije in konjunktura z velikimi možnostmi zadolževanja doma in v tujini, zato po-

manjkljivosti po kvalitetnih in pravočasnih informacijah ni bilo tako čutiti. Pogosto se zgodi, da obdelava podatkov sledi šele čez nekaj dni ali cel mesec po nastajanju poslovnega dogodka, pa se takšna informacija ne more več uporabiti za operativne potrebe.

Največji problem pa vidim v tem, da ni ali je redkokdaj bila izvršena analiza kakšne informacije, kdo jo potrebuje, pa so si zato posamezniki krojili informacije kot je njim ustrezalo.

Mislim, da so se akterji pri izgradnji informacijskega sistema Cinkarne v preteklih letih ukvarjali s podobno problematiko, a kljub temu na nekaterih področjih dobro uspeli. Opažam pa, da so se nekatere informacije in komunikacije zadnje leto dve, precej poslabšale, kot rezultat nekaterih organizacijskih sprememb in prerazporeditev delavcev, ter so se zato nekatere vpeljane niti informacijskega sistema pretrgale.

Cinkarnar: Katere so vaše naloge na tem področju?

Randi: Nalog na tako širokem področju je seveda precej, pa tudi med seboj so zelo različne. Če pa naštejemo nekaj globalnih, so te naloge v zvezi z urejanjem dohodkovnih odnosov, usmerjanje in usklajevanje nalog pri izgradnji poslovno-informacijskega sistema, pri katerem bomo morali težiti, da ga v največji možni meri računalniško podpremo, potem usklajevanje dela pri oblikovanju in izpopolnitvah organizacijske strukture v DO, usklajevanje in organiziranje nadzora nad drugimi aktivnostmi kot so: naloge v zvezi s planskimi aktivnostmi, naloge v zvezi z računovodskimi informacijami, interna kontrola ter usmerjanje razvoja pri usklajevanju uvajanja projektov AOP obdelav.

Cinkarnar: Kakšne so vaše usmeritve za to delo?

Randi: Tako kot na vseh področjih, je tudi na tem področju še mnogo nerešenih nalog, seveda pa se odpirajo vedno novi in novi problemi. Če smo prej govorili o težavah dosedaj zgrajenega informacijskega sistema, potem mislim, da moram poleg reševanja raznih drobnih problemov, svoje delo usmeriti na izboljšanje ali kar izgradnjo računalniško podprtega informacijskega sistema, katerega nekatere faze so se pričele že pred mojim prihodom. Seveda pa moramo jasno povedati, da je izgradnja takšnega sistema večleten proces, morda nikoli končan, ker se vedno znova pojavljajo nove zahteve, nove želje in seveda tudi nove možnosti, zaradi še vedno bliskovitega razvoja, tako strojne kot programske opreme.

Da je izgradnja tega sistema nujna, je tudi spoznanje, da je pri mnogih zapo-

slenih v naši DO na področju informiranja nastala neka praznina. Morda res, čeprav trdim, da je posredovanih informacij dovolj, vprašanje pa je, če so dostavljene na pravi naslov in če so vse dovolj kvalitetne. Mislim, da je v naši DO prisoten tudi drug, sicer znan primer: če se nekomu nekaj ne da storiti, je pač najenostavnejše razlog poiskati v nezadostnem informiranju. Le - ta pa seveda lahko izhaja tudi iz tega, ker mislimo, da moramo biti vsi o vsem obveščeni in o vsem odločati. Zaradi vsega povedanega, bomo vsi odgovorni v okviru poslovne informatike najprej izdelali, (v prvem kvartalu tega leta) razvojno usmeritev informacijskega sistema. V okviru analize sedanjega stanja in opredelilve problemov, ki jih lahko rešimo z izboljšanjem informacijskega sistema, bomo postavili nadaljni koncept razvoja, tako da bodo jasni cilji, rezultati, stroški, kadri, oprema in seveda terminski program izvajanja posameznih podprojektov celotnega projekta. Mislim, da moramo to storiti tudi zato, da se bomo lahko jasno pogovarjali, do kdaj bomo dogradili informacijski sistem za katere koli poslovno funkcijo. Menim, da bomo samo s takim sistemskim pristopom dosegli takšen integralni infor-

macijski sistem, ki bo zagotavljal zadostno koordinacijo in interakcijo ter povezanost vseh funkcij.

Po tako izdelanem idejnem projektu pa bomo definirali glavni projekt in izvedbene projekte informacijskih podsistemov. Seveda pa bomo ob tem intenzivno nadaljevali na že začelih pod projektih.

Pri podprojektu upravljalnega informacijskega sistema je prva faza, oblikovanje informacij za člane KPO v zaključnem delu, v drugi polovici meseca februarja pa pričnemo z oblikovanjem informacij za direktorje tozdov Marketing in PFS. Tudi pri podprojektu upravljanje proizvodnje, je prva faza materialnega poslovanja v glavnem končana - z uvajanjem pričnemo še v tem mesecu, takoj pa bomo nadaljevali z delom še na drugih fazah kot je s programom določeno.

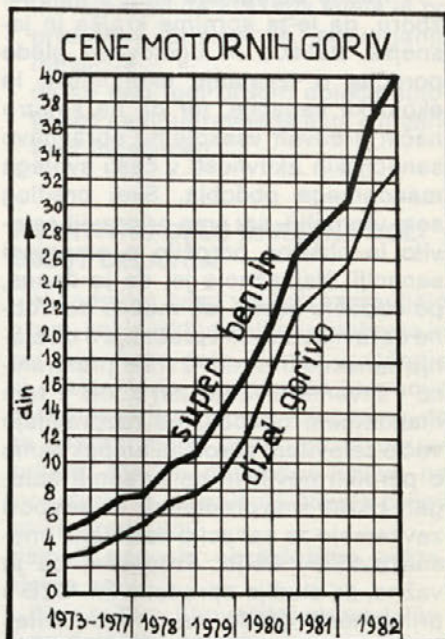
Samo solidno izvršene priprave za izgradnjo računalniško podprtega sistema so zagotovilo za doseganje največjih željenih rezultatov. Seveda pa je še tako dobro zamišljen načrt lahko samo kup papirja, če ga ne izvajajo ljudje, ki so pripravljeni delati. Spoznavam, da Cinkarnarji takšni smo in to mi daje zaupanje v skupen uspeh.

Poraba goriva

Stabilizacijski ukrepi, ki nam krojijo naš vsakdanji življenjski ritem že okoli tri mesece, Cinkarne niso našli nepripravljenih. V letu 1982 smo imeli v uporabi enajst osebnih in dvanajst tovornih vozil ter en kombi. Po ukrepih zveznega izvršnega sveta pa smo zmanjšali porabo goriva osebnih vozil za 40 % in tovornih vozil za 15 %.

Poraba bencina za osebna vozila se je tako znižala iz 13.632 litrov, porabljenih v zadnjih treh mesecih leta 1981, na 8.868 litrov, kolikor je bilo dovoljeno po ukrepih. V enem mesecu porabimo povprečno 2.956 litrov bencina, 308 litrov mešanice in 20.564 litrov plinskega olja. Bencina smo porabili kar za 34,9 % in plinskega olja za 12,9 % manj kot v istem obdobju preteklega leta. vrednostno to prinese sicer več kot v letu 1981 zaradi 50 % podražitev preko celega leta. Za gorivo je bilo porabljenih tako 2.157.179 din v zadnjih treh mesecih 1982. leta, v primerjavi z letom 1981 v istem obdobju pa kar za dva milijona din več. Z omejitvami se je tako omejilo naročanje osebnih avtomobilov, vsa naročila pa v kriznem obdobju odobrava kolegijski poslovodni organ. Ostale potrebe se morajo opravljati z železniškimi in avtobusnimi zvezami.

V prihodnjem letu predvidevamo še bolj zaostrene razmere v gospodar-

stvu Jugoslavije, zato moramo najti vse rezerve, ki so mogoče, tudi na področju transporta. Vendar je v industriji težko kaj prihraniti, saj so prevozi zelo pomembni in nujni za potek proizvodnje in prodaje.

V letu 1983 bomo imeli v uporabi eno vozilo manj, ker sta dva neuporabna, v zamenjavo teh pa imamo eno novo vozilo. Kombi je bil skoraj vse leto neuporabljen, vendar bo zaradi

vse večjih potreb po internih prevoznih zopet vzpostavljena redna povezava novega s starim delom Cinkarne.

Kombi bo po zatrditvi direktorja TOZD Transport, tov. Zalokarja, začel voziti 1. februarja 1983 s pričetkom ob

polni uri iz novega dela Cinkarne v stari del.

V letošnjem letu predvidevamo tudi nakup štirih avtociستern za prevoz žveplove kisline.

M.G.

Naši predlogi na zboru združenega dela

V decembru 1982, ko je zasedala skupščina zbora združenega dela občine Celje in ko je bilo na dnevnem redu Poročilo o ekonomski in ekološki sanaciji Cinkarne, je bila zelo zanimiva razprava o poteku uresničevanja dogovorov o sanaciji iz leta 1978. Kot delegat tega zbora sem zastopal stališča našega kolektiva.

Naša delegacija je predlagala, da v oktobru 1983 skupščinski zbori občine Celje, skupaj obravnavajo uresničevanje družbenega dogovora o varstvu okolja v občini in poročilo o ekonomski in ekološki sanaciji Cinkarne kot enotno točko. Vse neizvršene naloge dosedanjega B programa so namreč že zajete v Družbenem dogovoru o varstvu okolja, skupaj z novim programom do leta 1985. Neizvršene naloge A programa ekološke sanacije pa se lahko dodajo Družbenemu dogovoru in je uresničevanje teh nalog celovito razvidno skupaj z vsemi aktivnostmi za izboljšanje varstva okolja Cinkarne.

V imenu delegacije sem predlagal zboru, da le-ta sprejme krajša in jasnejša stališča in ugotovitve glede poročila o izvajanju ekonomske in ekološke sanacije, ter da na smotrni način predvidi vsakoletno obravnavo sanacijskih aktivnosti v času svojega mandatnega obdobja. Svoj predlog sem utemeljil, saj smo pripravili celovito in obširno poročilo o omenjeni sanaciji. Najvažneje je, da je danes, po obdobju šestih let, možno podrobno obravnavati vsa vprašanja o izvajanju sanacije in s tem izvršiti prelomnico - inventuro. Zato naj zbori v tem mandatnem obdobju ne razpravljajo več o celovitem poročilu, ampak samo o perečih novih in neizvršenih nalogah. Hkrati smo predlagali, da se zbori zavzamejo za sanacijo še ostalih onesnaževalcev Celja. Predvsem pa je važno, da sledijo opredelitvam OZD v prihodnosti glede na preusmeritev celjskega gospodarstva in ugotovitvam projekta sanacije ozračja v urbanizirani kotlini.

Vse občane in delovne ljudi Celja smo seznanili z rezultati sanacije in našimi predlogi glede nadaljnjih ukrepov. **Ekonomska sanacija** je z večino nalog in ukrepov uresničena, saj ustvarjamo v zadnjih letih poslovne rezultate, ki so bili načrtovani. Zato bi bilo smotrno, da se razprave o njej zaključijo.

Organizacijo, kadre in ostale aktivnosti smo v zadnjem obdobju uveljavili tudi v praksi. Vse spremembe organizacije poslovanja kažejo na celovitost razreševanja, od sprejemanja samoupravnih aktov za nagrajevanje, do rebalansa srednjeročnega plana in priprave smernic dolgoročnega razvoja. Izdelali smo tudi akcijski program ukrepov stabilizacije z nalogami, ki jih izvajajo tozdi in strokovne službe DSSS, in ki ga tekoče spremlja IS skupščine občine Celje. Tako imajo občani in delovni ljudje Celja, možnost spremljati poslovanje Cinkarne, v današnjih težkih gospodarskih pogojih, v skupščinskih gradivih skupaj in v primerjavi z ostalimi delovnimi organizacijami.

Ekološka sanacija je dosegla dobre in načrtovane rezultate, ki so razvidni v gradivih v Poročevalcu. Tako smo za ekološko sanacijo že porabili okrog 300 milijonov din sredstev. Podružabljanju vloge varstva okolja smo pridružili preprečevalno in izobraževalno delo.

Pri popisu neizvršenih nalog predlagamo določene pobude in nove smotrnejše ukrepe kot so:

Pranje dimnih plinov iz proizvodnje TiO_2 (Schnakenberg), je v teku. Naloga ni bila zaključena v roku, ker je bilo potrebno prej zgraditi dodatne objekte in naprave. Nov rok je 1. 5. 1983.

Amonsulfat naj bi kot tržni proizvod nadomestil nevtralizacijski produkt, ki ga sedaj odlagamo na odlagališču sadre v Bukovžlaku. Nalogo smo zaustavili v stopnji tehnološke in ekonomske študije, ker je naložba negativno ocenjena v celotni dobi obratovanja. Iz Cinkarnetrenutno ne moremo ponuditi druge učinkovite rešitve. Iščeemo pa možnosti za ponovno uporabo odpadne žveplove kisline.

Čiščenje iztoka iz odlagališča sadre Bukovžlak je po predloženih utemeljitvah nepotrebno in predlagamo opustitev naloge.

Ustavitev KKČ - piritne linije je predvidena po zagonu S kisline. Predlagamo, da bi opustili samo proizvodnjo žveplove kisline, piritna pražarna pa naj bi še naprej obratovala. Pline SO_2 iz piritne pražarne bi prevzela S kislina s svojo dvojno katalizo in dvojno absorpcijo. Pri skoraj enaki zmogljivosti, bi se nam poraba elementarnega žvepla in s tem tudi potrebnih deviz

zmanjšala za okrog 40 %. Ob upoštevanju težkih gospodarskih, političnih in tudi strateških pogojev, je dopolnitev izgradnje S kisline za prevzem SO_2 plinov iz piritne pražarne, nujna.

Odvod dimnih plinov iz sušilnice ferosulfata v 100 m dimnik je tehnično in tehnološko nesmiselna. Predlagamo, da se zadoščimo za nevtralizacijo škodljivega vpliva iz sušilnice ferosulfata.

Delegate sem obvestil, da smo medtem že zaustavili proizvodnjo žveplove kisline na Piku in začeli s poskusno proizvodnjo S kisline. S tem smo zmanjšali proizvodnjo žveplove kisline sicer za okrog 22.000 t letno in predvsem tudi emisijo SO_2 plinov na okrog 2 kg SO_2 na uro. Nov obrat S kisline je od 1. do 20. decembra, izdelal že 4.900 t žveplove kisline odgovarjajoče kvalitete 98,8 - 98,6 %. To je povprečno 245 t na dan, ali 45 odstotkov zmogljivosti, ki znaša 500 t na dan. Emisija SO_2 pa se je gibala samo med 4,1 do 14,9 kg SO_2 na uro, kar je močan izpad zagotovljene vrednosti. Dimne pline spuščamo skupaj z emisijami ferosulfatne linije za proizvodnjo žveplove kisline, skozi 100 metrski dimnik. Poudarili smo, da je potrebno imeti do vseh petih neizvršenih nalog ekološko-ekonomsko aktiven odnos.

Mnenje na zboru je bilo, da je ekonomska sanacija uspela, v ekološki pa vse naloge še niso izvršene. Strokovni predlogi z naše strani se morajo po sklepu zbora kot dopolnitve izvesti na isti način, kot je bil sprejet osnovni program ekološke in ekonomske sanacije Cinkarne.

Tudi k drugi točki dnevnega reda, Obravnava poročila o uresničevanju družbenega dogovora o varstvu okolja za obdobje 1981-85 v letu 1982, je naša delegacija imela pripombe. Povedali smo, da so v Cinkarni manj problematične odpadne vode iz starega dela, ker z ustavitvijo Pika ni več kislih odplak.

Glede našega razstrupljanja katranskih odlagališč ob vzhodni Ložnici, ki so napisane pri NIVO Celje, smo želeli, da se o njem besedilo prenese na Cinkarno kot nosilca. Razstrupitev smo izvedli samoiniciativno, da bi pridobili nov prostor in ekološko uredili cinkarniška zemljišča. Hkrati smo izravnali teren pri obratu Modri baker, z odstranitvijo odlagališča odpadnega trdnega materiala. S tem smo prebivalcem KS Aljažev hrib, ki so v neposredni bližini, močno izboljšali in olepšali bivalno okolje.

Stroški buldožerja, geodetskih meritev, ureditev kanalizacije pri hiši Bizjak in odvoz katrana v cisterne ter razstrupitev namočenega odpadnega

materiala, so znašali 1.332.115,75 din in ne 1.530.000 din, kot je zapisano v Poročevalcu.

Predvsem pa smo želeli povedati, da je naša naprava za odstranjevanje olj ali podobnih snovi iz peska, zemlje ali drugega odpadnega materiala, uspešno izvedla ločitev. Pridobili smo tudi 40.000 kg čistega katrana, katerega bo tozd Energetika uporabila kot gorivo za pridobitev tehnološke pare. S tem smo ponovno dokazali, kako je potrebno program varstva okolja v posameznih delovnih organizacijah obravnavati celovito in se zavedati, da je ekologija mnogostrokovna veda, pri kateri morajo sodelujoči v prvi vrsti poslušati drug drugega in nato skupno opredeliti program, ki najbolj odgovarja širši družbenopolitični skupnosti.

Delegacija Kovinotehne je podala pripombo, da se mora piritna linija KKČ ukiniti, ter da ni uresničena naloga za odvod dimnih plinov iz sušilnice ferosulfata v 100 metrski dimnik. Trditev Cinkarne pa češ, da je tehnološko nesprejemljiva, saj mora biti strokovno temeljiteje argumentirana, že

zaradi tega, ker po sanacijskem programu iz leta 1978 taka izvedba ni bila vprašljiva. delegacija je zahtevala, da se program ekološke sanacije ne spreminja.

Zbor združenega dela je nato sprejel poročilo, za pripombe delegatov pa bodo podani pismeni odgovori.

Naslednja točka dnevnega reda - Predlog odloka o svetu občine, za našo delegacijo ni bila sprejemljiva. Pojasnili smo, da je formiranje sveta s pravnega vidika neprimerno in v nasprotju z ustavo in zakonom. Ta svet naj bi bil posvetovalni organ, katerega člani so bivši aktivisti, borci, ki niso več aktivni v družbenem življenju, že upokojeni in nimajo drugih posebnih funkcij. Njihove dolgoletne izkušnje pa bi lahko olajšale marsikatero težavno odločitev. Ni pa to upravni organ. Takšni sveti občin so menda ustanovljeni že skoraj po vsej Sloveniji. Ker pa je bilo 6 delegatov za sprejetje odloka, 12 proti, 26 se jih je glasovanja vzdržalo, je ZZD zavrnil predlog tega odloka.

Dušan Jereb

Podeljena priznanja SPATUJ

Na dan inovatorjev 12. oktobra lani, je bilo v Beogradu tradicionalno zasedanje konference Zveze izumiteljev Jugoslavije. Na zasedanju, ki je bilo posvečeno dnevu inovatorjev Jugoslavije, so bila podeljena društvena priznanja organizacijam združenega dela in posameznikom, ki so dosegli izredne rezultate pri reševanju problemov v proizvodnji in za popularizacijo proizvodno delovne ustvarjalnosti v organizacijah združenega dela.

Ob tej priložnosti so podelili zlate značke, plakete in diplome »SPATUJ« - Saveza pronalazača in autora tehničnih unapređenja Jugoslavije.

Z znanjem v inovacije

(Nadaljevanje iz devete številke 1982)

Priredil: Marko Tukarič

Na kratko bomo našli najvažnejše pravice in dolžnosti delavca do inventivnega dela.

Pravice:

1. Vsak delavec ima pravico ne glede na kvalifikacijo, strokovnost in dela, ki jih opravlja, predlagati izboljšanje katerekoli dela in procesa, ki se opravlja znotraj njegovega delovnega mesta ali katerekoli drugega, v njegovem ali v drugih tozdih, oziroma v delovni skupnosti znotraj in zunaj delovne organizacije.

2. Vsak avtor predloga ima pravico, da prisostvuje vsem sestankom komisije,

Med dobitniki diplom so tudi trije naši sodelavci: CANKAR SLAVKO, dipl. ing., JOŽE KUDER in PAULIČ RAJKO.

To visoko jugoslovansko priznanje s tega področja so dobili za inovacijski predlog »Bistrenje 23 % H_2SO_4 v proizvodnji TOZD - TiO_2 .

Avtorjem čestitamo in jim želimo še veliko uspehov na inovacijskem področju

Društvo DIATI CINKARNE

oziroma organu upravljanja, na katerih razpravljajo, ocenjujejo in odločajo o njegovem predlogu inovacije. Ima tudi pravico zahtevati razlage in zastavljati vprašanja.

3. Vsak delavec ima pravico iskati pomoč glede vseh vprašanj, ki jih ima pri izdelavi predloga in izdelavi inovacije. To pomoč lahko zahteva od neposredno ali više nadrejenega, kot tudi od analitika inovacij in organizacije DIATI.

4. Delavec ima pravico, da se njegov izum zaščiti s patentom doma kot tudi v tujini - seveda po potrebi - ter da se delavec označi kot izumitelj.

5. Delavec ima pravico do nadomestil materialnih stroškov, ki jih je imel pri

izdelavi in pripravi inovacije.

6. Inovator ima pravico do nadomestila tudi za delo v primeru, če je njegova inovacija prodana drugim tozdom zunaj njegove delovne organizacije

7. Delavec ima pravico, da se predloži pristojnemu organu (ki je predviden z ustreznim aktom) na potrditev ali odklonitev inovacije, na višino ugotovljenega učinka, višino nagrade ali drugega priznanja, na avtorstvo, kot tudi na druga izhodišča, določena v sklepih organa.

Dolžnosti delavca do inventivnega dela so:

- da v mejah možnosti in sposobnosti svobodno in enakopravno predlaga rešitve (sam ali skupaj z drugimi delavci), da se izboljša delo in poslovanje
- da pripravljeni predlog jasno razloži in poda vse potrebne razlage in rešitve
- da pomaga inovatorjem spoznati problem, ki ga želijo rešiti, in ki se nanaša na njegovo področje dela oziroma znanje
- da vsako prijavljeno inovacijo poda v pisni obliki z vso potrebno dokumentacijo.
- da pred začetkom praktičnega dela in preverjanja inovacije (eksperimenti, izdelava prototipa ali modela) v organizaciji kjer dela, zaprosi za soglasje strokovne komisije za inovacije ali delavskega sveta in po pridobitvi pristopi k preverjanju inovacije
- da se drži tudi drugih določil splošnega samoupravnega akta o inventivni dejavnosti.

INVENTIVNO DELO IN REDNA DOLŽNOST DELAVCA

V zadnjem času veliko razpravljajo o tem, kaj je redna dolžnost delavca in kaj inventivno delo. Ker to vprašanje ni razjasnjeno, se številne inovacije delavcev ne sprejemajo kljub temu, da se uporabljajo in dajejo pozitivne rezultate, kar pa neugodno vpliva na inovatorje in zmanjšuje število prijav novih predlogov.

Najbolj pogoste obrazložitve odklona so:

- da je rešitev (inovacija) redna delovna dolžnost delavca
- da je rešitev delana v rednem delovnem času itd.

Takšni razlogi se največkrat navajajo pri visoko strokovnih delavcih, pri vodilnih delavcih in delavcih, ki delajo v službah razvoja, inštitutih in drugih. Smatra se, da so visoko strokovni delavci dolžni dati iznajdene rešitve, ker so zato šolani. Zanje velja prepričanje, da za inovacije dobivajo (redni) osebni dohodek.

Izobraževanje za katerokoli stopnjo ne pripravlja nikogar za ustvarjanje inovacij, ampak samo omogoča, da človek razširi svoje znanje in izboljša svoje ustvarjalne sposobnosti. To izboljšanje je odvisno od prirojenih ustvarjalnih sposobnosti posameznika, ki so pri enem bolj, pri drugem manj zastopane.

Oporekanje pravici na materialno priznanje za inventivno delo prihaja v praksi najbolj pogosto iz strahu zaradi bogatenja inovatorja pa tudi iz nepoznavanja bistva kreativnega dela in rednega opravljanja del in nalog. Strah pred prevelikim bogatenjem izvira največkrat iz uravnilovke oziroma teorije enakih potreb in enakih delovnih sposobnosti. Pridobitev inovacij in njihovo denarno stimuliranje pripelje namreč do razlik pri nagrajevanju posameznikov.

V kratkem razmislimo še o delovni dolžnosti delavca. Zakon o združenem delu določa tri skupine osnov, po katerih je treba meriti delavčev delovni prispevek, po katerem pridobiva osebni dohodek.

V prvo skupino sodi tekoče delo, to je količina in kvaliteta vloženega dela, v drugo skupino prispevek delavca pri povečanju dohodka na osnovi upravljanja in gospodarjenja s sredstvi družbene reprodukcije - minulo delo, in v tretjo skupino delavčev delovni prispevek pri povečanju dohodka tozda z inovacijami, racionalizacijami in drugimi oblikami ustvarjalnosti.

Osebni dohodek delavca za tekoče delo se določa odvisno od njegovega prispevka po količini in kvaliteti dela a v skupnem uspehu njegove delovne organizacije. Pri določanju prispevka posameznega delavca se vzame normalni (projektirani, planirani) prispe-

vek pri ustvarjanju skupnega dohodka organizacije združenega dela. Pod normalnim delovnim učinkom se šteje tista količina in kakovost dela, ki ga strokovno usposobljen in povprečen delavec lahko doseže v delovnem času s povprečnim naprežanjem svojih umskih in fizičnih sposobnosti, s pomočjo sredstev za proizvodnjo ali delo, ki ga ima na razpolago v določenih delovnih pogojih.

Iz navedenega jasno sledi, da mora delavec svoje naloge za redni osebni dohodek opravljati izurjeno, standardno, po ustaljenih metodah. Standardno in izurjeno opravljanje dela, pomeni delati rutinsko. Takšno delo ne more dati inovacije - le-to daje samo kreativno delo.

Takšno stališče je navedeno v delu zakona o zaščiti izuma, tehničnih izboljšavah in sicer:

Kot tehnična izboljšava se ne šteje rutinska uporaba znanih tehničnih sredstev in tehnoloških postopkov v procesu dela.

To pomeni, da se za redni osebni dohodek od delavca zahteva le rezultat rutinskega dela, kar pomeni, da povprečen delavec ni inovator. V delu o ustvarjalnosti smo navedli, da so pri inovatorju poudarjene kreativne sposobnosti, kar se za redno delo ne zahteva, niti je mogoče zahtevati. Z ozirom na to za normalni delovni učinek delavcu pripada redni osebni dohodek, za uporabo kreativnih sposobnosti, ki se kažejo v inovacijah, pa pravica do posebnega nadomestila ali nagrade.

V množici del in nalog (analitična ocena) se pogosto še navaja, da mora delavec izboljšati svoje delo, delo izdelka, delovne enote in podobno.

Takšen nastop je zavrli inventivno

delo v marsikaterem okolju in je eden od glavnih krivcev majhnega števila prijav, izumov, tehničnih izboljšav, racionalizacij in drugih inovacij. V marsikaterem okolju so inovacije namreč ocenjene samo kot delovna naloga in je zaradi tega večina delavcev odstopila od predlaganja in uporabe izboljšav. Če je v opisu del in nalog nekega delavca rečeno, da delo opravlja kreativno, ne pomeni, da on to resnično dela, toda po drugi strani del delavcev opravlja posle kreativno in ustvarja inovacije, od katerih veliko število ne prijavlja, ker se niti ne zaveda, da jo je ustvaril ali iz drugih razlogov.

Vendar so zahteve po kreativnosti pomembne za uspešno opravljanje del. Omenimo na primer raziskovalce v razvojnih službah, inštitutih in vodilna ter vodstvena opravila. Kreativnost lahko zahtevamo samo od nekaterih delavcev in ne od vseh, ker kreativnih delavcev ni za opravljanje vseh nalog. Zaradi tega inovacije, ki nastajajo pri vsakdanjem opravljanju delovnih nalog ne morejo biti delovna dolžnost delavca.

Nejasna vprašanja, ki pri tem nastajajo, izhajajo največkrat iz nezadostno razčlenjenega sistema delitve za ugotavljanje rednega osebnega dohodka delavca po delu in ustvarjenim rezultatom dela. Odvzemanje pravice do nadomestila ali nagrade v primeru, kadar se inovacija nanaša na njihovo delovno področje, je kršitev zakonskih pravic delavca. Prav pri rednih nalogah imajo delavci največkrat možnost, predlagati različne inovacije, ki prispevajo k povečanju uspeha v tozdu.

Zakon o združenem delu v 130. členu nikjer ne omejuje pravic delavcev do nadomestila. Nasprotno, delavcem priznava nadomestilo, če je z inovacijo, racionalizacijo ali drugo obliko ustvarjalnega dela povečan dohodek.

To nam očitno daje napotke, da ovržemo prakso, da za inovacije nastale v okviru pričakovanega delovnega prispevka delavcu ne pripada nadomestilo ali nagrada za ustvarjene inovacije.

Pripomba, da je delavec ustvaril inovacijo v rednem delovnem času, za katerega je že dobil osebni dohodek, je samo delno točna.

Znano je, da inovator išče rešitev nekega problema tako v delovnem, kot tudi v prostem času. Inventivno delo torej briše razliko med delovnim in prostim časom. Gotovo pa je, da delavec samo v delovnem času lahko poišče potrebne podatke ter izvede primerjavo dobljenih rezultatov z analizo svojega predloga na objektu ali v službi, kjer se inovacija lahko uporablja.

Kaže, da bo zelenica ob jedilnici in posebni finančni službi do spomladi »preorana«, nihče pa ne ve, kaj bodo »orači« na njej posejali - verjetno svoj odnos do urejenega okolja.

Takšnemu delu se v delovnem času ni moč izogniti. Preprečiti inovatorju, da opravi ta nujno potrebni del posla v ustvarjalnem procesu, pomeni preprečiti inventivno delo.

Ne spuščajoč se podrobneje v omenjene probleme, je važno poudariti, da inovatorji dobivajo samo majhen del koristi, ki jo njihova inovacija prinaša tozdu. Z inovacijo tudi vsi drugi delavci dobivajo večji osebni dohodek kljub temu, da pri njej niso sodelovali.

Delavcem, ki delajo v službah razvoja in inštitutih je treba jasno povedati, da od njih pričakujemo izboljšave, ki pa jih je težko vnaprej določiti. Vsako inventivno delo spremlja precejšnje tveganje. Ponekod potekajo dolgotrajne in drage raziskave, ki na koncu ne dajo vedno pomembnih rezultatov, kljub trudu in pridnosti raziskovalca. Zaradi tega za redne naloge na raziskavah ti delavci dobijo redni osebni dohodek, če pa pri svojem delu ustvarijo inovacijo, jim pripada pravica do nadomestila kot vsakemu drugemu delavcu.

Za uspeh tozda ni važno, kdo je avtor inovacije, ampak v koliki meri povečuje dohodek, kot tudi druge koristne učinke tozda ali delovne organizacije.

TEŽAVE PRI INVENTIVNEM DELU

Verjetno je malo inovatorjev, ki pri svojem delu nimajo težav. Njihovi problemi izhajajo iz narave inventivnega dela, kot tudi iz okolja v katerem delajo.

Inovacije lahko razumemo tudi kot kritiko nekega obstoječega stanja (na kateremkoli področju dela delavca) s ciljem boljše in učinkovitejše rešitve. Navada, da se dela na star in preizkušen način povzroča inovatorjem velike težave.

Da bi inovator uspel, mora razen prirojenih sposobnosti imeti tudi pogum, interes, znanje in potrpežljivost pri delu. V množici delavcev niso vsi ali vsaj nekateri pogoji zadosti razviti, kar pa je eden glavnih razlogov, da marsikdo kljub temu, da je kreativen delavec, ne postane inovator. Nekateri inovatorji se oddaljujejo od praktičnega in realnega ocenjevanja svoje inovacije; dogaja se, da podcenjujejo ali precenjujejo njeno dejansko vrednost. Podcenjevanje se največkrat kaže v tem, da inovator ne prijavlja svoje rešitve, nekateri pa so nezaupljivi do drugih delavcev, ker se bojijo, da jim ne ukradejo ideje.

Problem je tudi v nepoznavanju in nerazumevanju temeljnih določb splošnega akta o inventivni dejavnosti. Vse te in drugačne težave zahtevajo od inovatorjev ustvarjalnost, ki manjka množici delavcev. Posledica tega je

manjše število novih inovacijskih predlogov.

Za uspeh inovatorja ni zadosti samo njegova volja in sposobnost, temveč tudi delovno vzdušje v njegovem okolju. Inovatorje ne pože ne k delu samo materialni interes. Oni so zadovoljni pri ustvarjanju in odkritju nekaj novega z željo, da njihova inovacija pripomore k družbenemu napredku.

Vsi elementi, potrebni za delo inovatorja (interes, odločnost, znanje, delo in sposobnost) ne morejo zagotoviti uspeha, če ga okolje, v katerem dela, ne sprejema. Nove inovacijske rešitve se včasih težko sprejemajo ker zahtevajo od okolja, kjer bi se uporabile, dodatno pozornost in celo usposabljanje.

V naravi človeka je, da dela tako, kakor je navajen. Vsaka sprememba zahteva (vsaj v začetku) drugačne (nove) postopke in obnašanja, kar včasih izziva tudi prikrit odpor pri uvajanju in racionalni uporabi inovacije. Vsako takšno obnašanje posameznikov je najbolj pogosto v tem, da ne razumejo ali ne vidijo direktne koristi

od pridobljene inovacije pri ustvarjanju večjega dohodka svoje organizacije, s tem pa povečanja osebnih dohodkov vseh delavcev.

Včasih so inovatorji prisiljeni pri preizkušnji ali izdelavi prototipa ali modela potrkati na veliko vrat, da bi dobili dovoljenje za izdelavo ali da naredijo potrebne raziskave. Vse te in druge težave negativno vplivajo na inovatorje, oziroma na prijavo novih inventivnih rešitev. Veliko pomoč pri odpravljanju teh ovir inovatorjem lahko nudi neposredno nadrejeni in direktorji tozda, Ljudska tehnika in DIATI.

Zastavlja se vprašanje, kje je izhod iz omenjenih težav. Najkrajši odgovor se glasi **v delnem razreševanju problemov, ki izhajajo iz bistva inventivnega dela, ali tudi v popolni odstranitvi težav, ki izhajajo iz odnosa delovnega okolja, kar mora biti skupna naloga delavca, družbenopolitičnih organizacij, organa samoupravljanja in poslovnih organov. V okolju kjer so ti organi skupno angažirani, IMAJO INOVATORJI VSE MANJ PROBLEMOM.**

Načrti Cinkarne v deželah v razvoju

V svojem dolgoročnem razvoju ekonomskih odnosov s tujino, Cinkarna načrtuje tudi višje oblike gospodarskega sodelovanja, predvsem z deželami v razvoju. S temi oblikami kot npr. s transferom tehnologije, povezanim z ustanavljanjem mešanih firm z vlaganjem kapitala v razne oblike poslovnih dejavnosti ipd., želi Cinkarna doseči vrsto ciljev kot so:

osvajanje novih trgov, utrditev dosežanega položaja na trgu, zagotovitev surovin in repromateriala, dodatno prodajo blaga in storitev in prodajo znanja.

Ugotavljamo, da Cinkarna ima možnosti za nastop na tujih trgih seveda če upoštevamo, da mora imeti tudi elemente kot so: finančna sredstva, razpoložljivo tehnologijo, sposobno za transfer, kadre in primerno organizacijo za doseg tega cilja.

V nadaljevanju podajamo kratko informacijo o »projektu Nigerija« v vseh njegovih že izvedenih fazah, kot tudi kratek povzetek bodočega dela.

Ko je ideja o ustanovitvi mešane firme v Nigeriji za proizvodnjo antikorozijskih premazov, ki je izhajala iz konkretnega povpraševanja nigerijskega partnerja, dobila bolj konkretna in realnejša izhodišča, je KPO imenoval delovni tim, sestavljen iz strokovnjakov za različna področja, ki ga vodi predsednik KPO. Delovni tim se je na osnovi izdelanega programa dela lotil prve naloge, to je zbiranja, analiziranja in selekcioniranja sekundarnih vi-

rov podatkov o splošnem družbeno-ekonomskem položaju v deželi, politični ureditvi - oblika in stabilnost vlade, klimi za skupne naložbe (pravni predpisi, odnos do tujih vlagateljev in transfer kapitala, carinska zaščita), gospodarskem načrtovanju (razvojni programi panoge, razpoložljiva domača in tuja tehnologija, konkurenca) in posebnih pogojih.

Ti podatki in informacije so služili kot osnova za izdelavo študije možnosti, katere rezultati so bili orientacija za nadaljnje delo. Natančnost ocene stroškov v študiji možnosti je namreč $\pm 30\%$ zato nam le-ta služi za odložitve za prehod v fazo, izdelavo pre-feasibility študije.

Rezultati so bili ugodni, zato so se pričele obsežne priprave za izdelavo pre-feasibility študije. v tej fazi je namreč potrebno vzpostaviti že prvi kontakt s tujim trgov.

V ta namen sta Nigerijo obiskala predstavnik Cinkarne in predstavnik ZOP-a z nalogo, po vnaprej določenem in potrjenem programu, zbirati vse potrebne podatke in informacije za izdelavo študije.

Rezultati obiska so bili pozitivni, vzpostavljeni so bili kontakti s tremi potencialnimi partnerji za proizvodnjo premazov in enim možnim partnerjem za nekatere druge projekte. Zbrani podatki o proizvodu, cenah, prodaji in distribuciji ter komuniciranju s trgov so zadoščali, da je bilo možno z natančnostjo $\pm 20\%$ oceniti stroške za

izgradnjo tovarne za proizvodnjo premazov v Nigeriji. To študijo je obravnaval delovni tim, jo ustrezno dopolnil ter ocenil, da jo je možno posredovati trem potencialnim partnerjem v Nigeriji in kot informacijo tudi Ljubljanski banki.

Stroški, »projekta Nigerija« so ocenjeni z natančnostjo $\pm 20\%$.

zemljišče	365
zgradbe	603
stroji in oprema	466
pomožna oprema	289
ostala oprema	136

Skupaj 1.859
(v tisoč dolarjih)

Skupaj naložbe v osnovna sredstva	2045
predproizvodni izdatki	275
obratni kapital	310

Skupaj (v tisoč dolarjih) 2.631

V prvem planu naj bi Cinkarna sodelovala v tem projektu z antikorozijskimi premazi in sicer OAB, KORO Al 200, MAXI lak in Korocink T v skupni količini 3.350 ton v treh letih.

Pri financiranju naložbe se običajno 30 odstotkov od skupne vrednosti pokriva z delniškim kapitalom. Cinkarna in bodoči partner v skupni naložbi, bi tako prispevala okoli 800.000 dolarjev v razmerju:

Cinkarna 40 odstotkov ali 320.000 dolarjev,
tuji partner 60 odstotkov ali 480.000 dolarjev.

Cinkarna bi svoj delež 320.000 dolarjev v delniškem kapitalu prispevala tako, da bi zagotovila pokritje stroškov za projekte in projektno dokumentacijo, transportne in špeditorske stroške za opremo na relaciji Jugoslavija - Nigerija, zavarovanje opreme vse do montaže, montažo kompletne opreme, šolanje in izobraževanje kadrov v Jugoslaviji in Nigeriji po vnaprej izdelanem programu in v gotovini.

Za nabavo opreme ter obratni kapital bi mešana firma najela kredite v višini 1.830.000 dolarjev iz krajevnih virov, pod pogoji, ki so običajni za tako vrsto naložb.

Devizni učinek projekta je pozitiven, saj bi dejanski izvoz (računano obdobje treh let) znatno presegal stroške za uvoz surovin in stroške, ki bi jih imela Cinkarna z ustanavljanjem mešane firme in plačilom delniškega kapitala. Če upoštevamo, da bi naj v letu 1983 ostalo delovni organizaciji cca 50 odstotkov deviz od neto ustvarjenega deviznega učinka, bi to pomenilo za Cinkarno v treh letih 2.800.000 dolarjev konvertibilnega izvoza.

Kot nadaljevanje dela na tem projektu bo v letu 1983 sledila izdelava

detalnega tehnološkega projekta s postopki vrednotenja tehnologije oziroma know-how-a, konkretne raziskave marketinga na trgu Nigerije, izbira nigerijskega partnerja v prvi bodoči skupni naložbi, izdelava feasibility študije - študije izvedljivosti, odločanje o projektu - investiciji, izdelava predloga pogodbe, pogajanja s tujim partnerjem in sklenitev pogodbe, izdelava investicijskega programa, in izdelava programa izvedbe projekta.

Naloge za leto 1983 so izredno zahtevne in zelo pomembne za Cinkarno, saj bi moralo priti do odločitve o projektu ter o načrtovanju in izvedbi, kjer ne bi smeli zanemariti nobenega od že navedenih elementov financ,

tehnologije, kadrov in organizacije.

Cinkarna se v svoji dolgoročni razvojni orientaciji zaveda, kako pomembna je prisotnost na tujih trgih, kako pomemben element so pri tem dežele v razvoju in kakšen delež bodo v bodoče imele višje oblike gospodarskega sodelovanja s tujino, saj bo to ena izmed predpostavljamo optimalnih oblik, za trajno prisotnost na teh trgih, ki so znani po svoji specifičnosti predvsem zaradi oddaljenosti, pogostih sprememb pogojev gospodarjenja ter velikega vpliva političnih faktorjev.

Edo Belak

Novo v tozdu Veflon

V TOZD Veflonu smo v letošnjem letu dali v pogon še drugi del tehnološke linije pastozne ekstruzije, t.j. napravo za odstranjevanje dodatkov iz pastnih ekstrudatov in napravo za sintranje le-teh. S pomočjo uvedbe tega dela v tehnološko linijo smo tehnologijo pastne ekstruzije spremenili v kontinuirani postopek.

Prvi del tehnološke linije pastne ekstruzije - pastni ekstrudator, s katerim obratujemo že eno leto, nam je omogočal proizvodnjo surovih ekstrudatov. Le-te smo morali ročno vstavljati v peč, ki smo jo obenem uporabljali tudi za sintranje odpreskov. Tako nam je proizvodnja ekstrudatov pogosto »motila« proizvodnjo odpreskov.

Z novo napravo se je tehnološka linija pastne ekstruzije ne le osamosvojila, pač pa se je tudi kvaliteta ekstrudatov močno izboljšala. Prav tako nam ta naprava omogoča izdelavo ekstrudatov dolgih tudi do 200 m

medtem ko smo doslej izdelovali le 2 m dolge.

Tehnologija pastne ekstruzije se loči od obstoječe granularne v pripravi granulata. Ker so za proizvodnjo tankostenskih ekstrudatov potrebni visoki pritiski, moramo granulato prej obdelati s posebnimi dodatki, ki se vgradijo v granulato tako, da stisnjen tvori pasti podobno maso. To maso v pastnem ekstruderju iztisnemo skozi šobo, dodatki pa skupaj z visokim pritiskom omogočajo, da je ekstrudat kompakten, neporozen in gladek.

Iz ekstruzije dobljene vrvice se uporabljajo za tesnenje prirobnic, to pomeni, da vrvicam po ekstrudiranju ne odstranjujemo dodatkov in jih ne sintramo. Zaradi vsebnosti dodatkov ostane vrvica mehka, kitu podobna masa, ki se dobro prilagaja tesnilni površini.

Ekstrudiranim cevkam moramo najprej odstraniti dodatke nato pa jih

Oddelek pastne ekstruzije

Namesto razprave

O delu mladih v Cinkarni je težko govoriti, sploh če si sam eden tistih, ki želijo da bi lahko o tem delu lahko govorili drugače kot o shiranem životarjenju. Peščica tistih, ki nastopamo v imenu mladih v Cinkarni je zagotovo premalo, da bi ga lahko ocenjevali kot načrtno in organizirano delo v katerem bi sleheren mlad človek, našel svoje mesto za uveljavitev svojega, ne le nekakšnega trenutnega interesa, kot je na primer zabava, neposredna ekonomska korist in podobno, ampak tudi o tistih, ki so dolgoročnejši, ki jih imenujemo splošne in so predmet političnega delovanja ne le na nivoju delovne organizacije temveč posegajo na nivo globalne družbe in so uperjeni k reševanju družbenega ekonomskega in političnega položaja mladega človeka v naši družbi.

Da položaj ni rožnat, niti za delovnega in še manj za mladega človeka (teh dveh kategorij ne smemo nikakor mehanično ločiti), bom pokazal v nadaljevanju prispevka

Ne želim narediti vtisa nemoči nad stanjem nekakšne navidezne pasivnosti med mladimi. Ta pasivnost lahko pomeni tudi aktiven odnos do stvarnosti, kajti tudi sam eden tistih, ki menijo, da sedanja organiziranost v ZSM ni takšna, da bi lahko pritegnila mlade ljudi v skupno fronto.

Glede na to, da javne predkongresne razprave v Cinkarni nismo uspeli izvesti, je kljub temu prav, da mladi o tem zvedo kaj več v našem glasilu. Zavedam se, da to ni isto kot javna razprava, kjer je možen dialog in vpliv na dokumente.

Družbene, ekonomske in politične razmere niso in ne morejo biti nekaj statičnega. Tako so danes pogoji v katerih živimo, delamo, preživljamo prosti čas in nenazadnje tudi trošimo sadove svojega dela bistveno spremenjeni nasproti tistim v 70-letih. Odkrito govorimo o krizi, ki je prisotna na vseh področjih naše družbene stvarnosti. Priče smo pomanjkanju (ne gre več le za kavo), odkritemu konfliktu na Kosovu, družbeni proizvod ne raste kot želimo. Podobno je s produktivnostjo in celo že nekaj časa smo priče padanju realnih osebnih dohodkov prebivalstva. V takšnih razmerah je težko najti celo zaposlitev. Tudi na področju izobraževanja smo priče porodnim mukam pri izvedbi reforme v tem procesu. Na kulturnem področju govorimo o gibanju mladih, ki ga nekateri imenujejo alternativna kultura. Gre za socialno kritično delovanje mladih, ki zajema cel spekter dejavnosti, med katerimi najbolj burijo duhove v glasbi, ker je svoj izraz našel v obliki pankar kar imajo nekateri za odklon od tistega, kar je normalno. Enako ali še huje je v mednarodnih odnosih.

Če se spomnimo na krilatice, lansirane na kongresu ZSMS pred štirimi leti, ko smo trdili, da imamo vsega dovolj in celo preveč, se nam zagotovo zazdi v teh razmerah absurdna. Torej so kongresi ZSM potekali v bistveno drugačnih okoliščinah kot pred štirimi leti.

V samih pripravah na kongrese ZSM je bila naša javnost večkrat vznemirjena. Prvič se je to zgodilo v pripravah na slovenski kongres ob nerodno oblikovanem delu teksta, ki

Odločneje proti konservativnemu in sektaškemu odnosu do mladih
Sekretar predsedstva CK ZKS Nikola Stojanović: Ustvariti je treba idejno politične in druge družbene možnosti za vsestransko uveljavljanje mladine na vseh področjih življenja

LEV KREFT
POVEDANO JE, DA JE ZSMJ ORGANIZACIJA
ZACIJA ČUSTEV IN PRIVRŽENOSTI
V sicer nezadovoljivem gradivu je vendarle nekaj povedano. Povedano je, da je ZSMJ organizacija čustev in privrženosti. To se pravi, da se postavlja čista organizacija na politično, politično delovanje, nima narefektirano pozicijo, kar pa ni oti ni bila pozicija nekakšnih delovnih generacij. Pozicija čustev in privrženosti je bila lažna pozicija tako imenovane mladinske organizacije. Privrženost je bila isto, na čemer je orila iluzijo o tem, da ima

— bi Stanovanjsko vprašanje mladih

Stanovanjsko vprašanje današnje socialistične samoupravne družbe je razredno vprašanje. Izredno težki pogoji pridobivanja stanovanj ter visoki stroški vzdrževanja stanovanj prizadevajo najbolj delavstvo in mlade. Le petina mladih družin lahko računa, da si bo v petih letih zagotovila stanovanje. Težke razmere na področju gradnje stanovanj pa niso edine, ki prizadevajo mlade družine. Neurejena podnejemirska razmerja, oduške

2. ZSMS v temeljnem samoupravnem organiziranju

a) ZSMS v temeljni organizaciji združenega dela

S sprejetjem Zakona o združenem delu so bili podani formalno pravni

u. s. formiranjem temeljnih organizacij, ki so v skladu s temi pogoji, v katerih se je izkazala potreba po neposrednem proizvajalca na pro

Mladinska organizacija se mora čimprej otresti forumskega in partnerskega dela

Bogić Bogičević, predsednik konference ZSMJ, v uvodnem govoru: Za mlade bi bilo še veliko delovnih mest, če bi bolje izkoristili zmogljivosti, organizirali delo v dveh ali več izmenah in razvijali drobno gospodarstvo

FRANC ŠETINC:
ZSMS KOT NAJŠIRŠA FRONTA
MLADIH IN NJENA DEJAVNOST V
SZDL

je govoril o negovanju tradicij NOB. Nekateri so da je organizacija ZSMS proti negovanju le-teh. Drugi primer je srbski kongres, kjer so bili problem plakati.

Kongresi sami so se nato odvijali mnogo bolj mirno. Morda je na mestu ugotovitev, da so bili celo neodmevni, za kar pa je v precejšnji meri kriv omejen pristop in domet javnega obveščanja. Vendar vzrokov za takšno stanje ne smemo iskati samo zunaj organizacije ZSM, v kateri je največji problem delo osnovnih organizacij (tudi pri nas). Te obstajajo ali zgolj na papirju, ali pa so omejene le na krog nekaj zagnanih ljudi. Kjerkoli je drugače, moramo prej govoriti o izjemah kot o pravilu. Drugače povedano, gre za problem vsebine dela ZSM kot organizacije. Vsebina pa je in mora biti v močni odvisnosti na eni strani z razmerami, položajem mladih v družbenih odnosih in interesi, ki iz tega izhajajo na drugi strani.

V pripravi na slovenski kongres, kot sem že omenil, se je zataknilo že pri osnutku programske usmeritve (negovanje tradicije NOB). Drugo prijetnejše presenečenje je bila predstavitev kongresa na dela proste dneve. Sicer pa se malo dlje zadržimo pri sami programski usmeritvi. To je temeljit dokument, ki bo vodilo za delo ZSMS v letih od 1982 do 1986. Dokument je bil napisan na precej visokem teoretičnem nivoju, in dobro odraža sedanji trenutek naše družbene stvarnosti, položaj mladih v njem in tudi naloge, ki so pogoj za preseganje stanja. Sicer pa so bile ocene tega dokumenta dokaj različne. Gibale so se od očitka, da je prezapleten, ultra levičarski, do tega, da je to tisto pravo. Omeniti velja še, da je bila pred kongresom izvedena raziskava javnega mnenja med mladimi. Anketa je so med drugim obiskali tudi našo DO. Rezultati pa so služili pri izdelavi samih predkongresnih dokumentov.

Nazadnje bi si ogledali še kongres ZSMJ. Moje videnje tega kongresa bo morda preveč črno. Problem je v slabih pripravi na sam kongres. Kajti dokumenti niso prišli do osnovnih organizacij. Če dodamo še pomanjkljivo obveščanje v sredstvih javnega obveščanja, je jasna vsaj približna podoba. Prenos je bil omejen na poročilo predsednika ZSMJ, ter nekaj intervjujev z delegati za katere pa ni bilo jasno po kakšnem ključu so bili izbrani. Morda je bil kriterij fotogeničnost, kajti povedali niso nič takega kar bi bilo za mlade Jugoslavije splošnega pomena. Izstopala je le informacija po radiu v nedeljsko popoldanskih poročilih, ki je zajemala referat neke delegatke, ki se je spraševala o smislu takšnih srečanj mladih. Morda še ena zanimivost s tega kongresa. Kamera nam je namreč pokazala med prenosom, da je med udeleženci tudi punker.

Obiti ne smemo AŽ informacij v Mladini, katerih predmet so priprave na jugoslovanski kongres mladine in imajo udaren naslov NEVARNOST KOMSOMOLSKO PERSPEKTIVE. Objavljen je zapis razgovora, ki ga je organiziral Marksistični center pri Republiški konferenci ZSMS. Sodelujoči so predkongresne dokumente ZSMJ ocenili izredno skrbno. Če jih povzamemo in zavestno okrnimo razgovor širine in teoretične poglobljenosti, katere sicer v dokumentih ni bilo, potem lahko vidimo, da so se udeleženci razgovora skoraj enoglasno strinjali, da so dokumenti pomanjkljivi. Zavračajo pavšalen pristop avtorjev dokumentov, ki ostajajo na površini stanja, se ne poglobljajo v bistvo družbenih odnosov pri nas. Takšen pristop za udeležence razgovora ne pomeni le stagnacije temveč celo nazadovanje družbenega in političnega angažiranja Zveze socialistične mladine Jugoslavije kot organizacije mladih.

MAHJAN OGRINC
GRE ZA TO, DA LAHKO VPLIVAS NA
SAM PROCES ZABAVE

Tu je govor o mladinskem in otroškem tisku, povsem pa pozablja na študentski tisk, ki je aspekt splošne informacijske dejavnosti, ki ga ni mogoče prezreti. Tu je tudi

IOMAŽ MASTNAK
PRED NAMI JE NAJDRDİKALNEJŠ
STALINISTIČNI ALI PA NEOSTALIN
ISTIČNI PROGRAM

Ta tekst je napisan teoretsko nepismeno, kljub vsemu sklicevanju na marksizem in na pomen idejnega dela: o tem ni v tekstu nobenega sledu. Avtorji niso sposobni logično izpeljati niti posameznih stavkov in se v enem stavku kopičijo protislovja, nasprotja, ki se potem tepejo z naslednjim stavkom, stavki in odstavki. Ta prvi videz neke zmede in mogoče eklekticizma seveda vara. Za vsem tem je po moje dovolj jasen koncept, in ravno ta koncept je tisto, proti čemer bi bilo potrebno nastopiti.

Eno generalno potezo je omenil Lev. Gre za ta, stalno poudarjena čustva in privrženost, skratka, gre za noto Iracionalizma, splošni duh tega dokumenta je iracionalizem. To pa ni vse. Za tem iracionalizmom oziroma ob tem iracionalizmu in prepleten z njim je nek specifičen racionalizem, in tega ne moremo imenovati drugače kot dosledno izpeljan stalinistični racionalizem. In mislim, da je ta program, ki je pred nami, najradikalnejši stalinistični ali pa neostalinistični politični program, ki smo ga videli v zadnjem času. Če se sedaj ne obesa na to, kaj različni ljudje o stalinizmu mislijo, se ta »duh« stalinizma kaže ravno v stalnem poudarjanju dela, kulta dela ipd. Edina mobilizacijska točka in

ANDREJ MARINC:
PROTISLOVJA DOSEŽENE STOP
NJE DRUŽBENO-EKONOMSKEGA
RAZVOJA V SLOVENIJI IN JUGO
SLAVIJI

Predsednik centralnega komiteja ZKS Andrej Marinc je v svojem uvodu na mladinski poletni politični šoli govoril o materialnih odnosih in materialnem razvoju po vojni, o razvoju in problemih razvoja po moupavnih socialističnih odnosov, ocenil je nekatere mednarodne razmere, v katerih se nahajamo, več pa je spregovoril še o letošnjem republiškem in zveznem kongresu zveze komunistov. Ko je govoril o našem povojnem razvoju, je najprej opozoril na trenutno gospodarsko situacijo, ki zahteva od vseh delovnih ljudi, občinov, še posebej pa od vseh subjektivnih sil resno delo. Pri tem je opozoril, da smo v obdobju, ko ekstenzivni razvoj zamenjuje intenzivni, in da se prav to zrcali v številnih protislovljih, na katera opozarjajo tudi mladinski dokumenti.

Bojan Vivod

Ustanovitev leposlovne knjižnice

V zadnji številki MCC-ja smo objavili tudi program dela. V njem so nakazane nekatere akcije, ki bi jih lahko realizirali v letošnjem letu. S prvo akcijo in sicer z zbiranjem leposlovnih knjig, bi začeli že v tem mesecu.

Ustanovitev leposlovne knjižnice je že naša dolgoletna želja. Med našimi delavci je ogromno vozačev, ki so vezani za prevoz po končanem delovnem času. Marsikdo izmed njih je prikrajšan za kakšno lepo slovensko besedo ali besedo materinega jezika. Res je, da pri nas obstaja knjižnica, ki pa je izključno študijska. Mnogi delavci so nam dali pobudo, naj bi se ustanovila tudi leposlovna knjižnica, saj bi jim lepa knjiga krajšala sedaj zimski in kasneje prosti čas.

Mnogo nas je, ki smo nekatere knjige odložili na ne preveč vidno mesto, saj smo jih že najmanj trikrat prebrali. Zakaj ne bi s tovarišem v delovni organizaciji ponudili možnost, da jo preberejo tudi oni? Ali je še kaj lepšega, kot omogočiti ljudem tisto, za kar so bili dosedaj iz takšnih ali drugačnih vzrokov prikrajšani?

Pozivamo vse, ki imate doma precejšnje število knjig in bi vam bilo v veselje podariti katero izmed njih v uporabo naši in vaši knjižnici. Ni nujno, da so knjige samo v slovenskem jeziku, lahko so tudi v srbohrvatskem, saj je precejšnje število zaposlenih iz drugih republik.

Če se boste odločili, da bi s svojo knjigo kakorkoli pripomogli pri naši akciji, vas obveščamo, da se bo zbiranje knjig pričelo prvi dan po objavi in bo trajalo do konca, se pravi do zadnjega februarja, in sicer od 13. do 14. ure v izobraževalnem centru, učilnica številka II. Tudi vi, ki boste pripomogli z oddajo knjige, ne boste pri tem nič prikrajšani, saj boste imeli možnost sposoje drugih, ki jih še niste prebrali. Morda ste knjigo, ki vam jo bomo lahko tukaj ponudili iskali povsod, a je niste našli?!

Akcija se začne, uspeša pa bo le z vašo pomočjo. Za kakršnokoli pomoč se vam že vnaprej zahvaljujemo.

Irena Kroflič

Beseda urednice MCC-ja

Verjetno ste opazili, da glasilo mladih redno izhaja kot priloga Cinkarnarja in da je le-ta vedno obsežnejša. Tega sem zelo vesela, vendar bi bilo moje veselje še večje, če bi dobila gradivo od večjega števila mladincev oziroma mladink ter tistih, ki se počutite mlade. To je glasilo vseh nas, je naše delo, naš trud za izboljšanje določenih stvari, ki nas motijo, je prikaz našega dela ali nedela. Vem, da je toliko stvari, o katerih lahko spregovori vsak izmed nas. Vzeti si je treba le nekaj časa. Trdno pa sem prepričana, da vaš prosti čas ni tako poln, da bi vam ga za članek in to kakršenkoli, zmanjkalo.

Kje ste, ki se ukvarjate s pesnikovanjem in podobnimi stvarmi?

Vem, da vsak preživlja lepe in slabe trenutke, ki jih hoče ohraniti na kosu papirja. Imate možnost, da se s svojimi deli tudi predstavite in z bralci podelite žalost, veselje, svoje mnenje, lahko tudi kritiko, saj predvsem kritika najbolj vpliva na vsebino MCC-ja. Res bi želela, da bi bil MCC takšen, kot ga želi večina. Brez predlogov in brez mnenja ga žal ne moremo oblikovati kot bi želeli vi.

Če se vam je ob branju mojih besed utrnila ali porodila kakršnakoli misel, nikar ne odlašajte, ampak jo pripravi in pošljite v uredništvo MCC-ja, Ireni Kroflič v računovodsko službo. Vesela bom vsakega prispevka ali predloga pa tudi kritike, če je le-ta upravičena.

Irena Kroflič

Počastitev slovenskega kulturnega praznika

Pred vrati je kulturni praznik - 8. februar. Tokrat ga želimo proslaviti malo drugače, na poseben način in upamo, da vam bo všeč. Seveda pa brez vaše pomoči ne gre. Želja uredništva je, da bi v naslednji številki MCC-ja izšla posebna literarna priloga. Pesniki in pisatelji, vsi tisti, ki radi sežete po peresu in s svojim delom polnite predale, pobrsajte po arhivu svojih del in pošljite prispevke! Najboljše bomo objavili in honorirali. Upamo, da boste vsi množično sodelovali. Vemo, da marsikdo izmed vas nima dovolj poguma ali je preveč kritičen do svojega dela. Ali delate prav? Marsikdo vam zavida, da so vaši prsti pri pisanju tako spretni, da besede, lepo zložene, vrejo iz vaše globine. Prav sedaj imate možnost, da se nam s svojim delom predstavite. Kulturni praznik bo s tem najlepše počaščen. Osmi februar je tudi obletnica smrti našega največjega pesnika Franceta Prešerna. Počastimo ta dan z novejšo poezijo, s takšno kot vam je všeč in ki jo pišete vi.

Obilo uspeha pri ustvarjanju vam v pričakovanju vašega sodelovanja želi uredniški odbor MCC-ja.

Irena Kroflič

Spominjajte se z nami.....

Veličastno tišino pohorskih gozdov je še bolj veličastno prerezal zvok trobente.

Visoki toni so prerezali čas in nas vrnili desetletja nazaj. Na tem mestu je padel Pohorski bataljon v borbi z veliko močnejšim sovražnikom. Rodili so se kot ljudje, umrli kot junaki-junaki pragozda Revolucije. Za njih je čas obstal, kot je obstal čas na fotografijah njihovih resnih ali nasmejanih obrazov.

Obstal je tudi za nas, a le za nekaj trenutkov, za njihvečno! Za njimi je ostalo mnogo ali bo tudi za nami vsaj nekaj? Svoj veliki dolg jim preskromno vračamo, ko se jih spomnimo le enkrat letno.

Umrli so kot ljudje živijo kot junaki!

Silvo

Mladinci, brigadirji, štipendisti

Že od 10. decembra 1982 poteka evidentiranje mladincev, ki bi se želeli udeležiti mladinskih delovnih akcij v letošnjem letu.

Ker je potrebno urediti veliko formalnosti, moramo k evidentiranju pristopiti z veliko resnosti in čim hitreje.

Kandidati naj bodo aktivni mladinci in pridni delavci, ki jim bo odhod na MDA pomenil priznanje za njihovo delo.

Prijave brigadirjev za odhod v brigado bo urejal Klub brigadirjev, ki bo tudi izbral kandidate.

Prijavite se lahko predsedniku svoje OO ZSMS, brigadirju, ki ga poznate ali drugemu aktivnemu mladincu.

Če se boste prijavili pravočasno, in če boste izpolnjevali kriterije, bomo uredili, da se boste udeležili ene od delovnih brigad.

Vsi, ki se bodo akcije udeležili, bodo imeli plačano odsotnost z dela, tako, kot če bi normalno delali.

Prijavijo se lahko tudi naši štipendisti, ki se jim delo v brigadi šteje, kot opravljanje obvezne počitniške prakse.

Vse brigadirje bomo predstavili tudi v našem glasilu.

Ustanovitev aktiva štipendistov

Zdravo, naši bodoči sodelavci, ki se še izobražujete!

Naj vas obvestim, da bomo v kratkem imeli ustanovni sestanek Aktiva štipendistov. S pomočjo aktiva bi vam radi predstavili vašo in našo delovno organizacijo in vam nudili možnost, da tudi sami vplivate na štipendijsko politiko, politiko zaposlovanja, na način opravljanja obvezne prakse in druge probleme, ki jih imate.

To pa bo mogoče le, če se boste aktivno vključili v delo aktiva in sami kreirali to delo.

Veseli bi nas tudi, če bi nam v obliki prispevkov, predstavili svoje poglede na okolico, v kateri živite in delate.

Zato vas vabimo, da nam pošiljate svoje prispevke v MCC. Naslov uredništva je na zadnji strani glasila, spodaj.

Vaše prispevke bomo honorirali, zato nanje napišite tudi polni naslov. Če želite ostati anonimni, to navedite v spremnem besedilu. Nepodpisanih prispevkov ne bomo objavljali!

Prispevki so lahko napisani v obliki, ki vam najbolj ustreza.

Koordinacijska konferenca
(Silvo Ramšak)

Bliža se nam Pust in z njim vsi čari, ki jih s sabo prinaša. Da bi poživili pustno raspoloženje v naši DO, vam predlagamo da se tudi vi našemite.

Vabimo vas tudi, da se nam pokažete. Najbolj posrečeno masko bomo predstavili v MCC-ju v šaljivem intervjuju in ji dali manjšo nagrado. Čakali vas bomo na pustni torek v učilnici Šolskega centra od 13-14 ure.

YSI ZA ENEGA - PUST ZA VSE

Predstavljamo vam...

Martin Senegačnik in delo OO ZSMS TOZD Metalurgija

MARTIN SENEGAČNIK IN DELO OO ZSMS TOZD METALURGIJA

Martin Senegačnik se je v naši delovni organizaciji zaposlil 4.9.1979. Končal je srednjo strojno tehniško šolo. Zaposlen je v valjarni kot vodja oddelka keramike.

MCC: Ali si bil aktivni član ZSMS tudi v času šolanja?

Martin: Bil sem aktivni član ZSMS v šoli, aktivno pa sem deloval tudi v KS Frankolovo, vendar funkcij nisem imel.

MCC: Si se v delovni organizaciji sam vključil v delovanje OO ZSMS ali so te drugi pritegnili k delu?

Martin: V Cinkarni sem se aktivno vključil po odsluženju

vojaškega roka. Bil sem član predsedstva mladine TOZD Metalurgija. Zaradi reorganizacije je osnovna organizacija mladine razpadla in kasneje jo je predsedstvo obnovilo. Najprej pa sem deloval v aktivu Valjarne.

MCC: Koliko je teh aktivov in zakaj ste jih ustanovili?

Martin: V tozdu so štirje aktivni. To so: aktiv Valjarne, Keramike, Nove Valjarne in KKČ. Vsak aktiv ima predsednika, le ti pa so člani predsedstva OO ZSMS TOZD Metalurgija. Aktivne smo ustanovili zaradi razdrobljenosti tozda.

MCC: Sedaj si predsednik OO ZSMS. Kakšne težave imate? Kakšne probleme skušate reševati?

Martin: Za predsednika so me izvolili v letu 1982. Osnovna organizacija mladine skuša reševati tudi stanovanjske probleme mladih, aktivnih delavcev.

MCC: Je prišlo v vaši mladinski organizaciji do kakšnega problema zaradi katerega bi lahko prenehali delovati?

Martin: Pri našem delovanju do sedaj ni prišlo do težav, ki bi onemogočile delovanje OO ZSMS. Težave so se porajale samo v aktivu Stare Valjarne in čašic, ker sta ta dva obrata vezana na surovine. Ker le-teh ni bilo, so bili delavci in s tem aktivni mladinci v aktivu, premeščeni. Prišlo je do začasnega zastoja pri delovanju tega aktiva. Problem se je rešil s tem, da so bile surovine zagotovljene in mladi so lahko nadaljevali s svojim delom.

MCC: Kaj meniš o osnutku programa dela, ki je bil objavljen v prejšnji številki MCC-ja?

Martin: Ta skupni program dela nam je v veliko pomoč pri sestavi in realizaciji lastnega letnega programa. V njem so tudi naloge, ki jih bomo morali reševati skupno z ostalimi OO v delovni organizaciji in menim, da so to prvi koraki za tesnejše medsebojno sodelovanje.

MCC: Ali imaš kakšno posebno željo?

Martin: Radi bi nagradili najbolj aktivne mladince v tozdu, vendar za to ni ustreznega fonda.

MCC: Kaj lahko svetuješ iz svojih izkušenj drugim mladinskim organizacijam, da bi bilo delo uspešnejše?

Martin: Predvsem lahko povem to, da brez mladincev, na katere se lahko zaneseš, ne moreš delati. Potreben je predvsem vpeljan tim.

MCC: Kakšno se ti zdi naše glasilo?

Martin: Glasilo je dobro in imamo občutek, da je res naše, saj vedno zasledimo stvari, ki so za nas aktualne. Res pa je, da mladinci premalo sodelujemo s svojimi prispevki.

Zavedam se, da je še veliko stvari, o katerih bi nam lahko Martin pripovedoval. Takoj, ko ga pogledaš spoznaš, da je delaven, tih in da raje molči, kot da bi govoril o svojem delu. Njegov trud in delo pa sta slika delovne in aktivne mladinske organizacije, ki jo dobro vodi. Takšen uspeh mu želimo še naprej.

Irena Kroflič

Poezija

Rada bi bila sonce,
bila bi oblak,
mogoče zvezda.
Zakaj si to želim?
Da bi me ljubili!
Bi me?
Ne, tega ne morem
pričakovati od tebe!
Ti ljubiš le sebe.
Sebičnež, postani človek!

Vrata so se zaprla za tabo.

ali ni bilo to včeraj?
Ne, mora biti že zelo dolgo.
Ti si pozabil name.
Kaj pa jaz?
Ne.
Ostal mi je spomin.
To ni slika,
prstan ali spominek z morja.
Živ je,
vsak dan znova
me spominja nate,
na dneve sreče in razdajanja.

Zlata

sintrati pri višji temperaturi, kar nam omogoča nova naprava. Na ta način dobijo cevke željeno trdnost in žilavost, da zdržijo višje pritiske. Tako lahko npr. cevka s premerom 10 mm in debelino stene 1 mm zdrži pritisk 40 barov.

Cevke se uporabljajo za pretakanje agresivnih tekočin, za izolacijo v elektroindustriji in v raketni tehniki. Iz njih pa se lahko izdelujejo tudi grelni in hladilni kače za močno agresivne tekočine pri višjih temperaturah.

Naprave za kompletno linijo pastne ekstruzije smo izdelali v TOZD Veflon po lastnem projektu. Pri firmi Höchst smo se seznanili le s principom delovanja posameznih naprav. Če bi samo

del linije uvozili iz Zahodne Nemčije, bi zanjo morali odšteti 374.400 DM, naši stroški izdelave in zagona kompletne linije pa znašajo cca 1.000.000 din. Material za kompletno linijo je ves domač, razen hidravlike, ki je uvožena.

Prihranek je torej dvojen; prvič pri napravi sami, drugič pa, ker bomo odslej uvažali le granulato ne pa vseh izdelkov. Trenutno lahko na tehnološki liniji pastne ekstruzije proizvajamo le cevke in polne profile, zato bomo tehnološko linijo v prihodnje dopolnjevali v smeri proizvodnje nesintranih trakov in ostalih profilov.

Ivica Žerjav

Izboljšati kadrovsko politiko

Področje kadrovanja in vse kar štejemo v vsebino dela kadrovske službe od socialnega dela, zdravstvenega varstva, družbenega standarda, izobraževanja in organiziranja rekreacije, je skupaj področje, ki nas vse najbolj zanima in nam je najbližje. Po novi organizaciji je kadrovska služba prevzela tudi delo na področju delitve sredstev za osebne dohodeke.

Po razpisu vodij služb lansko poletje, je v kadrovske službi prišlo do spremembe. Dosedanji vodja službe tov. Daniel Perčič je prevzel dela in naloge vodenja splošne službe, na dela in naloge vodenja kadrovske službe pa se je prijavila in bila sprejeta tov. Alenka Pregelj, dipl. psiholog. Pri nas je od 1. decembra 1982. Rojena je 22. aprila 1951 v Slovenj Gradcu. Leta 1977 je v Ljubljani končala filozofsko fakulteto ter si pridobila naziv diplomirani psiholog. V ZK je od leta 1976.

Nove razmere v našem vsakdanu nas sili, da vpeljemo zadovoljivejše oblikovanje kadrovske politike in izboljšamo organizacijo kadrovanja. Zato smo tovarišico Pregeljevo prosili za kratek razgovor.

Cinkarnar: katere so pomembne naloge, prijemi in usmeritve na področju kadrovske politike v Cinkarni?

Pregelj: Osnova za oblikovanje kadrovske politike in vsebine dela kadrovske službe so opredeljene smernice družbenoekonomskega razvoja gospodarstva, ocene sedanjega stanja in temeljnih smernic razvoja Cinkarne. Že uvodoma pa bi želela poudariti družbeni značaj kadrovske funkcije in njeno usmeritev na delovnega človeka kot subjekta.

Organiziranost izvajanja kadrovske funkcije mora biti izpeljana na samoupravnih ravni, kjer so aktivni nosilci kadrovske funkcije kot oblikovalci kadrovske politike, vsi člani kolektiva preko samoupravnih organov, in na metodološko-operativni ravni, kjer so nosilci strokovni delavci kadrovske službe, ki pa sodelujejo z ostalimi odgovornimi delavci pri kreiranju in izvajanju kadrovske politike, pri ugotavljanju socialne varnosti, dogovorjenega družbenega standarda itd.

Željeni cilji za naše nadaljno skupno delo so naslednji:

Na področju planiranja kadrov in izobraževanja:

Plani kadrov morajo temeljiti na razvojnih programih nosilcev planiranja. Rast zaposlovanja ne sme preseči dogovorjenih meril.

Kvalifikacijska struktura novih delavcev mora biti višja od kvalifikacijske strukture že zaposlenih.

Plani štipendiranja morajo biti odraz dejanskih potreb nosilca planiranja in deficitarnosti posameznih profilov v Cinkarni.

Plan izobraževanja ob delu mora enako upoštevati deficitarnost profilov, predvsem pa potrebe došolanja kadrov na osnovi zahtev del in nalog. V planih izobraževanja je nujno posebej opredeliti izpopolnjevanje vodilnih in vodstvenih delavcev.

Izpolniti je potrebno programe in realizacijo pripravništva in izvedbo obvezne prakse oz. proizvodnega dela.

Na področju zaposlovanja in razporejanja kadrov:

Intenzivneje je potrebno ustvarjati pogoje za zaposlovanje oz. prerazporejanje invalidnih oseb.

Iskati moramo nove vire visoko strokovnih kadrov in uvesti vhodne in odhodne intervjuje.

Organizirati in izvajati moramo timski sprejem kadrov, vključno z ugotavljanjem sposobnosti in osebnostnih lastnosti kandidatov.

Ob razporejanju kadrov pa je potrebno upoštevati dejanska znanja in delovne zmožnosti le-teh.

Na področju razvoja kadrov: Načrtovati motivacijske mehanizme za stimulans kadrov za uresničitev začrtanih ciljev.

Opredeliti moramo kadre, ki se bodo intenzivneje pripravljali za prevzem odgovornih del in nalog.

Vzpodbujati je potrebno kadre k inventivni dejavnosti in pospeševati napredovanje in profesionalno usmerjanje kadrov.

Na področju poslovanja in analiz: Uvesti oziroma izpolniti evidence in analize v skladu z zakonom o evidencah in potrebah Cinkarne.

Na področju delitve sredstev za OD: Izoblikovati oziroma dodeliti sistem merljivih kriterijev kot način ugotavljanja prispevka delavca k rezultatom dela.

Na področju socialnega dela in zdravstvenega varstva:

Krepiti vse funkcije na tem področju s posebnim poudarkom reševanja problematike invalidov in socialno ogroženih družin in povečati neposreden interes in skrb za zdravje pri vseh zaposlenih.

Načrtovati moramo preventivno zdravstveno varstvo.

Posebno pozornost je potrebno posvečati družbeno težje prilagodljivim osebam (alkoholikom, motenim osebam itd), ter izboljševati pogoje dela oziroma vpeljevati optimalno ekonomičnost pri delovnih strojih, napravah, pripomočkih itd.

Na področju družbenega standarda: Izpolnjevati oziroma izboljševati prehrano delavcev na delu.

Delovati moramo v smislu izboljševanja pogojev prevoza na delo in domov.

Optimalno je potrebno reševati stano-

vanjska vprašanja delavcev (nakup stanovanj, individualne gradnje, adaptacije).

Razvijati oziroma intenzivirati moramo počitniško dejavnost skozi vse leto in širiti možnost počitniških kapacitet. Izboljševati pogoje življenja in doseči vsebino dela v samskem domu.

Na področju športa in rekreacije: Izvajati in intenzivirati športno - rekreacijsko dejavnost, predvsem v smislu množičnosti in razvijati aktiven odih delavcev.

Vse manj dela za invalide

Pri Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja je bilo vloženih v letu 1982 54 zahtevkov za ocenitev delovnih sposobnosti naših delavcev. Opravljeno pa je bilo veliko individualnega dela pri iskanju ustreznih del in nalog, prav tako pri uveljavljanju pravic iz invalidskega zavarovanja.

Največ zahtevkov za ocdnitev delazmožnosti je bilo vloženih za zavarovance v starosti od 51. leta dalje. Vendar je bilo od vseh obravnavanih zahtevkov invalidsko upokojenih le 17 zavarovancev. Od teh pa je bilo 9 z že priznano invalidnostjo, osmim zavarovancem pa je bila to prva ocena. Ob koncu lanskega leta je bilo v Cinkarni zaposlenih 182 invalidnih oseb, medtem, ko v letu 1981 175 oseb.

Poleg invalidov, ki jim je bila priznana invalidnost preko invalidske komisije pri SPIZ imamo še delavce z zmanjšano delovno sposobnostjo, ki jo ugotavlja Medicina dela pri obdobjih pregledih. Ti delavci so začasno nezmožni opravljati svoje delo. V obratu kjer tak delavec dela, nastanejo težave, kam ga za ta čas premestiti. Obdobje prepovedi dela traja tudi do

Poudarila sem le globalne naloge s področja kadrovske dejavnosti, ki smo si jih v okviru našega programa dela zadali in jih bomo skušali optimalno realizirati, v skladu z Druženim dogovorom o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike v občini Celje in Samoupravnim sporazumom o načrtu zaposlovanja.

šest mesecev. Tiste delavce, ki imajo te omejitve za stalno, predstavimo invalidski komisiji, da ugotovi kakšno delo so še sposobni opravljati.

Težava je v tem, da je v Cinkarni vse manj takih del, na katerih bi lahko delali invalidi, zato bo potrebno ta problem reševati na ravni delovne organizacije. Po novem zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, pa se predvidevajo še ostrejši kriteriji za pridobitev pravic iz invalidskega zavarovanja, zato bo potrebno strmeti za tem, da bomo že na delovnih mestih odpravljali tiste vzroke, ki ogrožajo varnost in zdravje človeka.

Število invalidov po tozdih:

	1981	1982
DSSS	46	56
Metalurgija	27	24
Kemija	17	15
Lemija Mo.	2	2
Grafika	17	19
Vzdrževanje	25	31
Transport	23	19
TiO ₂	12	10
Energetika	5	5
Vefflon	1	1

Martina Ahtik

Naša prehrana pod kritiko

Na zadnji seji Odbora za prehrano delavcev Cinkarne v januarju smo imeli toliko pripomb in predlogov, da si nismo mogli kaj, da o tem širše ne spregovorimo tudi v našem glasilu.

Ker sta seji prisostvovali tovarišici Kukovec in Ranjšek, predstavnici Samopostrežne restavracije Gaberje, smo toliko več poudarka namenili prav kvaliteti in količini toplega obroka. Vsi predstavniki tozdov v odboru za prehrano smo opozorili na izredno slabo kvaliteto toplih obrokov, ki se ne morejo enačiti z obroki, ki jih nudijo v Samopostrežni restavraciji. Po zadnji podražitvi malice (na 67,00 din) pa je stanje še slabše. Razumemo, da ima Samopostrežna restavracija zelo velike težave z dobavo izdelkov iz Mesnin in trgovin, vendar so nam obljubili, da bodo storili vse, da se kvaliteta in

količina dostavljene malice izboljša. Tudi sami moramo še veliko storiti. Naročanje tople malice moramo nujno urediti za en dan vnaprej in izboljšati pestrost jedilnika, računajoč podaljšano sredo, ko bi naj bil obrok bolj kaloričen. Topli obrok je potrebno naročiti en dan vnaprej, do sedme ure zjutraj pa je dopustno naročiti le do 30 malic. Prednost pri naročanju zjutraj imajo delavci na štiriizmenskem delu. Ugotovili smo tudi, da pride malica v Cinkarno prezgodaj, zato smo predstavili čas dostave za pol ure in sicer od 8,30 do 11,00 ure.

Glede razdeljevanja hladne malice je vse večje nezadovoljstvo. Sendviči so enolični, kvaliteta je slaba in premalo pestra.

Enotni smo si bili v mnenju, da se postopoma ukine prodaja izdelkov na

veliko. To pomeni, da bomo morali, ko bo izboljšana kvaliteta tople malice, počasi vsi jesti topli obrok, kar je tudi namen in cilj prehrane med delom. Dosedanja organizacijav oddelku družbenega standarda zelo šepa, zato smo sklenili, da se mora oddelk organizirati tako, da bo zagotovil vse naše potrebe. Najprej morajo zagotoviti boljšo oskrbo in skladiščenje hrane na zalogo.

Za hladno malico naj bi bil sestavljen jedilnik za dve vrsti sendvičev. Ena vrsta hladne malice, obogatena z dodatki kot so kumarice, paprika, sir itd. ali kuhana rebrca, kuhana šunka, šunka v konzervi itd., bi sestavljala vsebino enega obroka, druga vrsta hladne malice pa bi začasno še bila na polovico bloka.

Ob vsesplošnem pomanjkanju prehrambenih artiklov je razumljivo, da se jedilnik včasih nehote spreminja. Prav tako so nastale težave okrog kuhanja kave, saj je ugotovljeno, da se delavci preveč zadržujejo pri čakanju in pitju kave, tako, da je storilnost na delu še bolj pereča. Razmišljali smo že, da bi za 4 do 6 kg kave, ki jo lahko dobimo tedensko - s tem pa ne moremo zadostiti potrebam, ukinili kuhanje kave.

Predsednik Odbora
Mira Gorenšek

Kultura malo drugače

Kje je naša notranja oziroma srčna kultura, bi se lahko vprašali ob času malice med delom. Pogled v jedilnico je predvsem ometajoč za »dober« appetit. Lepa nova jedilnica se je žal prehitro spremenila v eno samo smetišče. Zato me je prav sram, da nočemo kulture vsaj malo bolj razvijati v svoji notranjosti. Vem, da večina delavcev dela v težkih pogojih, polnih prahu in umazanije, vendar je prav, da vsaj po jedi za sabo malo počistimo, da ne pustimo svojemu sodelavcu, ki bo prišel na malico kasneje, tak in drugačen »užitek« za jed.

Nekateri, in to vedno isti delavci že ob pol sedmih stojijo pred jedilnico in čakajo, da jo odpro. Nekaj si jih privoščijo jutranjo kavico, kadar je, nekateri sok in cigareto. Nihče ne bi rekel ničesar, če bi bila jedilnica lokal, kjer se lahko kadi in kjer lahko celo ležeš na mizo, kar si v lokalu morda še lahko privoščiš. Vendar, ali v tozdih teh ljudi ne pogrešajo? Ali nimamo povsod uvedene delavske kontrole? Še marsikatero vprašanje se poraja ob tem, pa je bolje molčati kot izgubiti prijatelje.

Po končani malici prav tako vedno isti vztrajneži kljub napisu »Kaditi pre-

povedano« prižigajo cigareto za cigareto, klepetajo, kolnejo, pa morda še kaj, tako da včasih delavec, ki se mu morda mudi in nima vzroka po malici posedati, niti sesti nima kam, da bi použil svoj obrok.

Naj mi bralci in prizadeti ne zamerijo. A morda se ob tem v kom le prebudi tudi prava kulturna zavest.

Kulturni delavec

Položaj alkoholika v delovni skupini

Alkoholizem nas tare že mnogo let, a ga vztrajno prekrivamo. S pijančevanjem človeku propada osebnost, to je sramota za njegovo družino, ki se nemalokdaj prav zaradi tega razbije. Alkoholik pa le še bolj propade.

Kakor na družino, imajo posledice alkohola pomemben vpliv tudi na njegov položaj v okolju, kjer je zaposlen. Alkoholik zaradi stalne aličasne izčrpanosti slabše dela. Delovni tovariši se povsem upravičeno jezijo nanj, saj so velikokrat sami primorani opravljati njegovo delo ali popravljati delovne napake, ki jih je napravil zaradi svoje površnosti in malomarnosti.

Vinjen človek često zamuja ali močno izostaja z dela. To pa slabo vpliva na medsebojne odnose v delovni skupini. V skupini, kjer ostali nimajo problemov z alkoholizmom, se bodo lotili alkoholika zelo resno. V nasprotnem primeru pa drug drugega ščitijo in tam je reševanje teh problemov mnogo težje. Velike na-

pake delajo vodstveni delavci, ki dovoljujejo da delavci - alkoholiki koristijo dopust po dnevih, saj vemo, da ima delavec praviloma pravico izkoristiti dopust le v dveh delih. Če bi to upoštevali, bi se marsikateri alkoholik že prej odločil za zdravljenje, saj bi vedel, da bo kmalu ostal brez dela, torej osnovnih dobrin, ki so potrebne za življenje.

Na račun alkoholizma se zmanjša produktivnost, povečajo se nezgode pri delu in nevarnost trajne nezmožnosti za delo. Problem alkoholizma je tako pereč, da bi mu morale delovne organizacije posvetiti večjo pozornost. Tudi delovno okolje bi moralo pomagati alkoholiku do zdravja, s tem pa do lepšega in boljšega življenja in medsebojnega razumevanja v delovni skupini, kar je ne nazadnje povezano z dvigom produktivnosti.

Ivan Podlessek

S skupščine kluba zdravljenih alkoholikov

**ČLOVEK VZAME PIJAČO
PIJAČA TERJA PIJAČO,
PIJAČA VZAME ČLOVEKA**

Pred novim letom, 26. decembra lani je bila organizirana skupščina Kluba zdravljenih alkoholikov Aljažev hrib in Cinkarne. Ta humana, človekoljubna organizacija se je sestala že dvajseti zapored, sprejela poročila o delu, podelila priznanje abstinencem, sprejela program nadaljnjega dela ter izvolila nove člane v upravni in nadzorni odbor obeh klubov.

Med udeleženci skupščine sta bila tudi ambulantni zdravnik dr. Zvezdan Pirtošek in višja medicinska sestra Biserka Klajnšek. Povedala sta nekaj misli o problemu alkoholizma, ki jih objavljamo v celoti:

»Alkohol pozna človeštvo že od davnine, vsaj 8.000 let. Uporabljali so ga kot omamo, zdravilo in hrano. Danes pa je alkoholizem eno najtežjih bremen, ki jih mora nositi posameznik in družba.

Dolga stoletja so na alkohol gledali enostransko. Eni so ga kovali v nebo, drugi preklinjali. Šele pred nedavnim je svetovna zdravstvena organizacija

poudarila, da je alkoholizem bolezen. Opisuje jo kot prekomerno uživanje alkohola do stopnje, ko človeku načne zdravje, harmonične medsebojne odnose in duševni mir. Končno preide v stadij popolne psihične in fizične odvisnosti. Vzroki za nastanek alkoholizma so najprej v človeku, nato v socialnem okolju in najmanj v alkoholu. O alkoholizmu pa ne moremo govoriti brez dveh bistvenih značilnosti, izgube kontrole in nezmožnosti abstinence. Nezmožnost abstiniranja pomeni nevzdržnost brez alkohola en sam dan. Izguba kontrole pa je stanje, ko že en sam kozarec vodi v popolno pijanost, ki izvira iz globoke instiktivne želje po pitju.

Od tod pogovor: Človek vzame pijačo, nato pijača terja pijačo in končno pijača vzame človeka. Alkoholiki z izgubo kontrole lahko abstinirajo dolge mesece, ko pa le enkrat posežejo po kozarcu, zdrsnejo nazaj v prepad pijanstva. Iz teh besed lahko zaslutimo neprecenljiv pomen kluba zdravljenih alkoholikov, kjer alkoholik dobiva tiho, simpatično podporo, kjer vsak član že s svojo prisotnostjo nemo govori! »Vidiš, je le mogoče!«, kjer lahko, kakor v

zrcalu, vidi svoj mogoč propad, kjer lahko začuti razvoj svojega kritičnega pogleda na alkoholizem, dokler ne pride dan, ko z lahkoto prizna sebi in drugim, da je bil alkoholik, da je sedaj dovolj močan, da se lahko zdravi, da ve, da bo lahko kmalu s svojo močjo in kritičnostjo pomagal tudi drugim. Zato je težko razumeti tiste člane kluba, ki se mu po mesecu ali letu odrečejo, ker mislijo da so se izklopali iz najhujšega, naprej pa bodo že sami. Ne samo, da nihče ne more vedeti, kdaj mu bo pomoč drugih ljudi in kluba spet potrebna, pač pa bi vsak bivši alkoholik moral čutiti, da že s svojo prisotnostjo v klubu lahko mnogo pomeni tistim, ki jim je pomoč še potrebna.

Adaptacija obratne ambulante

Ne moremo mimo problema samega zdravljenja. Zdravljenje naj ne bo usmerjeno samo na telo, pač pa tudi na dušo. K sodelovanju ni potrebno pritegniti le žene, ampak tudi sodelavce. Ni se potrebno boriti le za višji ekonomski standard alkoholika, temveč tudi za socialno-politični sistem, ki do alkoholika ne bo represiven, maščevalen, ampak odločen in strog; ne lažno human in popustljiv, ampak razumevajoč in pripravljen na resnično pomoč.

Lažno humana je družba, ki obsoja alkoholika, v trgovinah pa je mleko dražje od alkohola. Lažno human je zdravnik, ki alkoholiku stalno očita in mu riše mračno vizijo bodočnosti, pri tem pa mu s čisto vestjo leta in leta daje potuho z bolniškimi staleži. Lažno human je mojster, ki iz kolegialnosti zapira oči pred nedisciplino alkoholika, njegovimi zamudami in slabim delom. Lažno human je predpostavljeno, ki se zgraža nad alkoholikom, ga tolaži, pri tem pa ima v predalih svoje pisarne celo zbirko alkoholnih pijač. Lažno humana je žena, ki leta »nima srca«, da bi alkoholika prisilila na

zdravljenje in ga soočila z razdejanjem, ki so ga leta pijančevanja pustila tudi na njej in otrocih. Po letih takšne lažne humanosti in popustljivosti pride čas, ko alkoholik dokončno pade in tedaj vsi pozabijo na svojo humanost in obrnejo hrbet. Družba izdaja represivne zakone zoper alkoholika, ki se vse češče prebujajo v zaporu, delovna organizacija ga odpusti, zdravnik hiti pisati predlog za invalidsko upoko-

tež. Končno ga zapustijo tudi žena in otroci ki se na cesti z gnusom odvrčajo od opotekajočega se očeta. Zatorej, šele ko bomo prerasli to lažno humanost, ko bomo do alkoholizma zavzeli odločno, a razumevajoče stališče, bomo postavili trdne temelje za zdravljenje alkoholizma.

Dr. Zvezdan Pirtošek
in Biserka Klajnshek

Poslovili smo se od sodelavcev

Pri Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja je bilo v letu 1982 vloženih 29 zahtevkov za priznanje starostne pokojnine.

Pravico do starostne pokojnine pridobi zavarovanec, ko dopolni starost 60 let, zavarovanka pa 55 let ali ko dopolni pokojninsko dobo 40 let, zavarovanka pa 35 let.

Za zavarovance od 50 do 59 let starosti je bilo vloženih 21 zahtevkov za pridobitev pravice do starostne pokojnine. V teh primerih so zavarovanci dosegli 40 let pokojninske dobe, ker so opravljali dela in naloge na beneficiranem delovnem mestu.

V letu 1982 je bilo starostno upokojenih 23 zavarovancev, nerešenih zahtevkov iz tega leta je še šest.

Ob prvi zaposlitvi najbrž nihče ne pomisli, koliko let mora preteči do upokojitve, ko pa se sčasoma zave, da je treba delati 35 let ali celo 40 let, se kar zgrozi in pomisli, da tega nikoli ne bo dočkal. Naši sogovorniki pa so bili drugačnega mnenja, dejali so namreč, da leta aktivne zaposlitve hitro minejo.

Štefan Dečman, rojen 8. decembra 1935, je pravzaprav nadaljeval družinsko tradicijo, v maju 1960 se je bil zaposlil v Cinkarni. Pred njim sta delala v naši delovni organizaciji oče in stari oče. Prvo delo si je poiskal v apneniku v Pečovniku. Nekaj časa za tem je delal pri nekem obrtniku kot električar - samouk do zaposlitve v naši delovni organizaciji. Razporejen je bil v aglomeracijo. Delo je bilo izredno naporno. Na tako imenovanih rešetkah smo pražili cinkovo rudo. V obratu je bilo precej žveplovega diok-

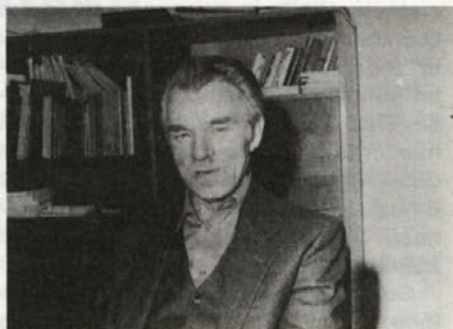
sida pa tudi vroče je bilo. Ko je bila ruda spraznjena, jo je bilo treba še vročo odstraniti z rešetk.

Po petih letih in pol je bil premeščen v topilnico. Tu je raje delal na starih pečeh kakor na novih, čeprav je delo opravljal ročno. Toda zaradi bolezni je bil premeščen v sekundarno proizvodnjo cinka od tod pa v litopon. Po petih letih je odšel iz zdravstvenih razlogov v varnostno službo za vratarja. To delo je opravljal do upokojitve. »Kjerkoli sem delal, povsod sem se dobro razumel s sodelavci. Kot vratar sem imel še več stikov z različnimi ljudmi, vendar težav nisem imel.«

Ko je še delal v aglomeraciji, je bil član delavskega sveta.

Rad je hodil na delo, sedaj pa se bo ukvarjal s kmetovanjem; ima namreč hišo in malo zemlje. Več časa pa bo imel tudi za sina, ki letos končuje osemletko.

V enaindvajsetih letih dela v Cinkarni je doživel marsikaj prijetnega pa tudi neprijetnega. Od sredine avgusta do upokojitve je bil v bolniškem staležu (tri polne mesece). Dejal je: »Običajno predstavniki sindikata obiščejo delavca, ki je dalj časa odsoten z dela zaradi bolezni. Name se ni nihče spomnil.«

Jože Hilgert je v decembru stopil v sedmo desetletje svojega življenja, četrto stoletje pa je združeval delo v Cinkarni. Leta 1957 je stopil na delo v topilnici. »Če si hotel delati v »šmelcu«, si moral biti priden in potrpežljiv. Na delo smo hodili ob treh zjutraj. Najprej smo si pripravili orodje. Ko smo potegnili cink iz predležev, smo

morali očistiti retorte, nato pa je vsak »šmelcer« z lopato zmetal »menažo« v vse retorte na svoji številki. Če je šlo vse po sreči, smo med pol sedmo in osmo uro odšli domov.

Veste, včasih smo imeli drugačen odnos do dela kakor danes. Popolnoma se strinjam, da je delavec zaščiten, mislim pa, da bi moral biti postopek za odstranitev slabega delavca enostavnejši.

Tudi svoje nadrejene smo bolj spoštovali kakor sedaj. Sestankovali smo običajno pred manevrom - ob pol štirih zjutraj, takrat je prišel tudi inženir Pipuš.

Ja, delo res ni bilo lahko, ampak dobro plačano. Bolniške smo se izogibali. Če te je zdravnik dal v bolniško, ker nisi mogel opravljati dela pri peči, si bil razporejen na lažje delo: zbirati si moral cinkov prah. Medtem, ko so delavci pri pečeh končali delo najpозneje do osme ure, je zbiralec prahu delal do enajstih.

V topilnici je vladalo nepisano pravilo, da je moral novinec »žrtvovati« prvo plačo bogu Bakhosu v enem izmed »svetišč« v bližini Cinkarne - gostiln je bilo takrat v Gaberju vsaj toliko kot danes v vsem Celju. Veselili so se skupaj z brigadirji, spoštovati pa so morali tudi drugo pravilo: »Služba je služba, družba pa družba.«

Ko je topilnica ugasnila, je šel v sosednji obrat, v valjarno, kjer je do upokojitve delal pri »mrzlih« škarjah.

Jože je bil vnet pristaš nogometnega kluba Kladiivar. Ko se je pred leti Kladiivar boril za vstop v drugo zvezno nogometno ligo, so se Cinkarnarji odpeljali s svojim avtobusom v Maribor. Takrat je Kladiivar premagal Mariborčane z visokim rezultatom. Po tekmi so zmago proslavljali v Celju v gostilni Čulk. Ko so se hoteli z avtobusom odpeljati, so morali tiščati avtobus, ker se mu je izpraznil akumulator zaradi prižganih kratkih luči.

Letni dopust je preživel v našem počitniškem domu v Logarski dolini, enkrat je bil tudi v Opatiji, kjer je imela Cinkarna rezerviranih nekaj ležišč v počitniškem domu Otokar Keršovani. Zadnje čase je v prostem času najraje delal na svojem vrtičku, znancem pa je tudi hodil podirati drevje.

Ob koncu razgovora je nekdanjim sodelavcem zaželel več delovnih uspehov, kakor so jih imeli doslej in da bi bili še bolj prizadevni in delovni.

Oto Tekavec se je rodil 4. marca 1923. leta v Celju. V Cinkarni se je prvič zaposlil že leta 1948, in sicer kot normirec v metalurgiji, normiral je delo v topilnici, keramiki, pražarni in pri NB pečeh. Pri tem delu je imel težave, ker ljudje niso prav razumeli namena normiranja, ko pa so dobili

prvo plačo po normi (v enakem delovnem času so dosegli večjo proizvodnjo), so bili zadovoljni.

Poznal je vsa delovna mesta v metalurgiji, meni pa, da je bilo takrat najtežje delo v topilnici.

Leta 1950 je odšel za osem mesecev na odsluženje vojaškega roka. »Po vrnitvi iz JLA sem se zaposlil v gradbenem oddelku, ki ga je vodil tov. Vodlan, kjer sem spoznaval šamotarska dela. Tovariš Vodlan nas je veliko naučil. Bil je strog, toda dober po duši.«

Ko je bil leta 1963 odprt oddelek dislocirane enote tehniške šole iz Ljubljane, ki je deloval v okviru našega Centra za izobraževanje, se je vpisal v metalurški odsek, ki ga je čez štiri leta uspešno končal.

Gradbeni obrat, katerega vodja je postal leta 1967, je skrbel predvsem za vzdrževanje topilniške peči in drugih naprav, v katerih je bil vgrajen ognjeodporen material. Tu je bilo včasih zaposlenih 45 do 50 šamotarjev.

»Tega leta se je Cinkarna srečala z večjimi gospodarskimi težavami - tri mesece smo prejeli osemdesetodstotne osebne dohodke. Ker naš obrat ni imel dovolj dela v tovarni, smo opravljali šamotarska dela v drugih podjetjih (Gorenje v Velenju, Comet v Zrečah, Apnenik Pečovnik in drugod). Ko smo delali zunaj, smo zanemarili remonte v tovarni. Pri delu v drugih delovnih organizacijah smo bili vezani na določene roke, ki smo jih zaradi pomanjkanja materiala, katerega smo pri svojem delu uporabljali, težko izpolnjevali.«

V lepem spominu so mu ostali časi, ko je kot kinooperater predvajal filme v naši sindikalni dvorani. Obisk je bil mnogo večji kakor danes na proslavah. Ob nedeljah pa so te filme predvajali na podeželju.

Izkazal se je tudi kot inovator, saj je prijavil več inovacij.

Nekdanjim sodelavcem je zaželel srečo, obilo zdravja in mir na svetu.

Marija Zupanc, rojena 4. januarja 1925 si je kot mlado dekle poiskala prvo zaposlitev v Keramični tovarni v Libojah, leta 1947 pa je pričela delati v takratni Kemični tovarni v Celju. Pričela je kot obračunovalka v obratu su-

perfosfata, nato je bila nekaj časa telefonistka, včasih je morala tudi ponoči pošiljati poročila na direkcijo v Beograd, dokler ni bila prestavljena v skladišče litopona. Zadnjih dvajset let pa je bila zaposlena v glavnem laboratoriju.

»V Kemiji nas je bilo malo zaposlenih (240), vsi smo se dobro poznali. Ko so prišli vagoni, naloženi s fosforiti (surovino za proizvodnjo superfosfata), jih je bilo potrebno hitro raztovoriti. Dela smo se lotili udarniško in to vsi zaposleni - mi iz proizvodnje in delavci iz pisarn. Udarniško smo zgradili tudi poslopje, kjer je še danes takomenovana uprava Cinkarne. To je bilo še pred združitvijo Kemične in Cinkarne. Tudi ekonomijo smo imeli pri Grobelnem, kjer smo opravili veliko udarniških ur«. S sodelavkami se je udeležila prvega teka ob žici okupirane Ljubljane; zasedle so tretje mesto.

Med vsemi nami so vladali tovariški odnosi ne glede kaj je kdo delal, bili smo složni in dobro smo se razumeli.«

Franc Bratina se je rodil 12. januarja 1930. Pred prihodom v Cinkarno je nekaj časa delal v takratni Tovarni emajlirane posode. Z osemnajstimi leti pa se je zaposlil v naši keramiki kot začetnik. Sčasoma se je priučil vseh del, tudi najzahtevnejših in nato je postal skupinovodja.

»Včasih smo se v keramiki zelo dobro razumeli. Tudi disciplina je bila drugačna kakor danes.«

Tovarišu Bratini ne bo dolgčas. »Okoli hiše se najde vedno dovolj dela,« je dejal, »pa tudi za vnuke bom imel več časa.«

Oto Cocej je bil rojen 12. septembra 1928. V keramiko je prišel leta 1948 in tu delal do ustanovitve topilnice de-

cembra 1970. Takrat je bil premeščen v tiskarske barve. Zaradi zdravstvenih težav se je leta 1972 zaposlil v varnostni službi kot vratar - čuvaj.

»Delo v keramiki je bilo zahtevno, v obratu pa je vladala tudi velika disciplina. Kjerkoli sem delal, sem se dobro razumel s sodelavci.«

Tudi soproga dela v Cinkarni. Pred leti sta sklenila, da si bosta zgradila hišico na Vinskem vrhu. Oba sta bila vesela, ko jim je bil odobren kredit za gradnjo. Dela pri hiši se že bližajo h kraju.

Ivan Mlakar, rojen 19. februarja 1927 se je zaposlil v topilnici 1950. leta, kjer je tri mesece delal pri pečeh, naslednje tri pa je čistil kanale pod pečmi. »Če smo peč dobro očistili, smo bili tri dni prosti.«

Iz Cinkarne je odšel v sosednje podjetje - v Emo. Po približno petih letih se je zaposlil v Tovarni organskih barvil, ki je bila takrat samostojno podjetje. »Ko se je začelo govoriti, da se bomo združili s Cinkarno, so imeli o tem delavci različna mnenja. Meni je bilo vseeno, ker sem se zavedal, da človek mora delati kjerkoli je zaposlen, da mora biti vesten in prizadeven. Delovnega mesta nisi smel zapustiti, dokler ni prišel delavec iz naslednje izmene.«

Ker je bil dober delavec, so ga izvolili v delavski svet Toba.

Ko so pred približno dvajsetimi leti začeli Cinkarnarji graditi v Selcah individualne hiše, se jim je tudi Ivan pridružil. »S to odločitvijo,« je dejal, »sem se še bolj navezal na Cinkarno.«

Tovariš Mlakar je navdušen planinec, dolga leta je že član celjskega Planinskega društva. Kolikor mu zdravje dopušča, izkoristi vsako priložnost za pohod v planine.

Matilda Renčelj se je rodila 9. marca 1928. V naši delovni organizaciji se je zaposlila 1959 v takratnem meznem oddelku, nato je bila prestavljena v obratno pisarno valjarne. V času izgradnje tovarne titanovega dioksida je bila nekaj časa tajnica direktorja. Upokojena je bila kot administrator v skladišču titanovega dioksida.

Tudi na samoupravnem področju je bila aktivna, saj je bila delegat delavskega sveta delovne organizacije, ne-

kaj časa pa tudi član disciplinske komisije. Povedala nam je, da ta funkcija sicer ni prijetna, vendar je delo v tej komisiji zanimivo.

Tovarišica Renčelj nam je dejala, da ima veliko lepih pa tudi nekaj neprijetnih spominov iz časov službovanja v Cinkarni.

»Prostega časa tudi sedaj ne bo veliko. Poleg domačih del, ki jih mora opraviti vsaka gospodinja, rada pletem pa tudi z vnučki se bom ukvarjala. Zelo rada hodim v hribe pa tudi s soprogom na ribolov.«

Jože Lajler, rojen 15. marca 1924, je najprej pet let delal v Metki kot barvarski mojster. Leta 1951 se je zaposlil v Tovarni organskih barvil med prvimi delavci v prvem oddelku OŽB.

»Pred zaposlitvijo smo slišali, da bo TOB moderna tovarna, nato pa smo bili zelo razočarani. Sprava je bilo hudo, ni bilo zaščitnih sredstev. Kljub težkim delovnim pogojem smo se s sodelavci odlično razumeli. Postopoma so se tudi razmere izboljševale.

Med vojno je bil tovariš Lajler aktiven udeleženec NOV od 20. aprila 1944 do 9. maja 1945.

Tudi na družbenopolitičnem in samoupravnem področju je bil delaven, bil je član centralnega delavskega sveta in delavskega sveta tozda, deloval pa je tudi v sindikatu. Povedal nam je: »Skoraj vedno sem imel po dve funkciji.«

Zelo zgodaj se je lotil individualne gradnje. Že leta 1953 si je zgradil hišo v bližini današnjega Šmartinskega jezera. Že nekaj časa se ukvarja s čebelarstvom. Dejal nam je, da je poleti s čebelami veliko dela, da pa ta konjiček ni vedno donosen, kakor nekateri mislijo.

Franc Brilej je prišel v Cinkarno iz gozdnega gospodarstva leta 1954. Delal je v topilnici pri manevru. Tudi on je raje delal pri starih pečeh. »Vsak topilničar je moral poslužiti tri vrste po osemnajst retort. Čim prej je bilo delo dokončano, bolj je ruda zgorela, več cinka smo proizvedli, zjutraj pa je bilo manj dela s čiščenjem retort.« Pozneje je postal kurjač destilacijskih peči. To delo je opravljal do zadnjega dne obratovanja topilnice.

V novo delo v kemiji se je bilo težko vživeti. Dejal je, da se mu je zdelo težje, pa tudi na osemurni delavnik in manjši osebni dohodek se je bilo težko privaditi.

Šport in rekreacija

MEŽNAR PRVAK CINKARNE

Kakor vsako leto, tako je tudi v letu 1982 šahovska sekcija Cinkarne razpisala in izvedla tekmovanje za naslov prvaka Cinkarne v šahu.

Tekmovanje je potekalo od 17. do 19. decembra 1982 v Domu železarjev na Svetini.

Prijavljenih je bilo 12 tekmovalcev, udeležilo pa se jih je 11. Igrali smo po turnirskem sistemu vsak z vsakim. Med tekmovalci smo opazili poleg stalnih članov sekcije tudi nekaj mlajših, kar daje upanje za pomladitev in oživitve dela sekcije.

Samo tekmovanje se je odvijalo v prijetnem tovariškem in športnem vzdušju, saj ni bilo glede samega tekmovanja in končnih rezultatov, nobenih sporov ali pripomb. Presenetil je Jože Jančič, ki je na začetku premagoval vse svoje nasprotnike in je bil resen kandidat za 1. mesto. Tekmovanje je bilo najprej zelo izenačeno, saj so tudi favoriti izgubljali točke in do zadnjega kola ni bilo jasno, kdo bo novi prvak.

Ocenjevalna vožnja avto krožka

Avto krožek je v mesecu septembru organiziral ocenjevalno vožnjo po Kozjanskem na relaciji: Celje - Šmarje - Mestinje ob Sotli - Kozje - Lesično, Virštanj - Podčetrtek, kjer je bil tudi cilj. Tekmovalci so vozili na čas, po prometnih znakih in predpisih. Pred

»Prosti čas? Kdor ima malo obdelovalne zemlje in še nekaj vinograda, mu ni nikoli dolgčas.«

Ljudmila Mohorko, rojena 18. septembra 1934, se je leta 1955 zaposlila v kolorističnem laboratoriju v Tovarni organskih barvil kot laborant. Delo je bilo sicer lažje kakor v Emu, kjer je bila pred tem zaposlena tri leta.

»Res je bilo delo manj naporno kakor v prejšnji delovni organizaciji, toda bolj odgovorno. Vedno smo morali tesno sodelovati s proizvodnimi obrati v To-bu. Čeprav smo se sprva srečevali z mnogimi problemi je bilo delo prijetno. Tudi z udarniškim delom smo marsikaj naredili.«

Zlatko Šentjunc

Mežnar pa je z zanesljivo igro in s samo enim porazom zasedel prvo mesto, pol točke pred Tasičem. Dobro so še igrali Ružič, Počivalšek in Jančič. Končni vrstni red:

1. Mirko Mežnar	8 1/2 točk
2. Milan Tasič	8 točk
3. Vojo Ružič	7 točk
4. Ciril Počivalšek	7 točk
5. Jože Jančič	7 točk
6. Stane Celestina	4 1/2 točk
7. Ivan Pohole	4 1/2 točk
8. Franc Kovačič	4 točke
9. Cveto Zdolšek	2 1/2 točk
10. Franc Lončar	1 točko
11. Rihard Kisovec	1 točko

Odigran je bil tudi brzoturnir, kate-rega se je udeležilo 7 članov sekcije. Vrstni red:

Celestina, Mežnar 5 točk, Jančič 4, Kovačič 4, Kisovec, Zdolšek, Ribič 1 točka.

Ivan Pohole

Tekmovanje je bilo dobro organizirano v sestavi radio - foto - avto krožkov.

Ivo Ramšak

Za razvedrilo

(Ne) uspelo reševanje

Naša nadvse delovna krajevna skupnost je napovedala akcijo: »Nič nas ne sme presenetiti« in pozvala vse krajanke, da po svojih psiho-fizičnih zmogljivostih pomagajo pri njeni izvedbi. Ker sem že od pubertete naprej dobro zakamufilirani dan Juan sem se brez oklevanja prijavil v enoto za reševanje. Že od nekdaj sem ljubil bolj enostavne stvari. Takoj, ko se je kakšna stvar nevarno zakomplicirala, sem kvalitetno dezertiral. Pol ure po moji navdušeni prijavi za sodelovanje, sem obiskal soseda Nado in ji temeljito razložil svoj genialni bojni načrt. Nada je bila seveda zelo navdušena. Oči so se ji kar naenkrat začele prav nevarno svetlikati. Mimogrede vam lahko zaupam, da si s sosedom Nado že vrsto let skrivoma pestriva monotonost življenjskih trenutkov.

Zadnje čase sva morala najine strasti zavirati, ker je moja ljuba žena Klara nekaj zavohala. Rekla sicer ni nič, vendar sem zaslutil, da nekaj sumi v tistem trenutku, ko Nade niti pozdraviti ni hotela več. Povedati vam moram še to, da brez vednosti Klare niti po cigarete ne smem. Vrnimo se torej k stvari. K sodelovanju v akciji se je prijavila tudi Klara z glasnim zatrjevanjem: »Dragec, akcija NNNP bo uspela. Če že ne zaradi drugega potem bo uspela zaradi moje prisotnosti.« »Kaa-koo, tvoje prisotnosti?« »Ja, več ljubi mož,« je Klara samozavestno besedila, »takšne vojne genije kot sem jaz, najbolj rabijo!« »Kam so te pa vtaknili,« sem nekam odsotno vprašal? »K saniteti,« je Klara odločno pribila. »Aha! K saniteti,« sem si oddahnil. Obenem pa sem pomislil: »Tisto kar bom jaz rešil, lahko ti mirne volje zdraviš. Sicer pa kdo sploh pravi, da mora »ranjenec« sploh priti do sanitete.«

Napočil je veliki dan. Klara si je oblekla nekakšno modro-belo uniformo, ki je njeno pretirano kilažo še podvojila. Na glavi se ji je pozibavala prevelika čelada, ob boku pa ji je bingljala sanitetna torbica. Poljubček na njena debela lica je pomenil odhod na bojišče. Takoj, ko je zaloputnila vrata, sem odločno stopil v akcijo. Oblekel sem uniformo, v torbo pa natlačil vse mogoče stvari od viskija, cigaret, do tranzistorja s slušalkami in uvoženo čokolado. Ob devetih so zatulile sirene in akcija se je pričela. Ob treskanju in pokanju sovražnikovih bomb se je po vseh ulicah pričel valiti

Skupina udeležencev vožnje

gost, bel dim. Komandir naše skupine se je zadržal tako groznim glasom, da je zvok sirene povsem izgubil svoj pomen. »Tovarišiii na položajih so ranjeni! Naša naloga je, da jih rešimo in predamo v roke saniteti.« Odločno sem vstal in se pognal v gosto meglo. Iz daljave sem zaslišal svoje ime: »Andrej, Andrej! Stekel sem glasu nasproti. Ob drevesu je ležal sosod Gustl in jokajoče govoril: »Določen sem za ranjenca! Nesi me v prostor, ki je določen za ambulantno.« Svojo reševalno vneto sem dokazal z hitrim in kvalitetnim prenosom ranjenca v za to določen prostor.

Na moje veliko začudenje je ranjenca prevzela Klara. »Hudič! sem po mislil. Mora pa biti velika živina, da ji zaupajo tako važno nalogo.« Moje začudenje je kaj hitro prekinila Klara in se zadržala: »Rešuj, rešuj...« Odhitel sem nazaj na bojišče. Trenutek uresničitve mojega bojnega načrta se je približal. Pripravil sem nosila za prenos ranjencev in jih položil kraj velikega grmovja. Tiho sem poklical Nado, ki je čakala v grmovju in jo položil na nosila. Pokril sem jo z veliko belo rjuho. Nato sem poklical sobojevnika - soseda Franca in s skupnimi močmi sva odnesla ranjenko v kletne prostore. Sedaj vam že lahko zaupam svojo taktično varianto. Nado, oziroma ranjenko, sem mislil prenesti v mojo klet in tam z njo preživeti nekaj sladkih trenutkov. Misel na uspeh akcije pa je prekinil mogočen glas Klare. »Ranjenca sem! S temi stvarmi se ne moremo igrati! Vsak trenutek je dragocen. Za življenje gre, razumeš? Še preden sem se sploh zavedel, je Klara zagrabila nosila z ranjenko in vse skupaj kar sama odnesla v ambulantno. »Sedel sem na stopnice in premišljeval, kje sem napravil napako. Pravzaprav je hudičev instinkt. Po polurnem premišljevanju sem ugotovil, da je kakršnokoli tarnanje povsem odveč. Če že nisem mogel uživati v dvojce, bom pa kar sam. Vzel

sem torbico in zagrabil steklenico z viskijem. Ostali del akcije sem mislil prebiti v kleti. Ko sem se približal kleti, sem zaslišal rahlo vzdihovanje in malo glasnejše cmokanje. Takoj sem spoznal glas moje Klare. »Gustl, Gustlček, sukrček moj! Oh, ti moj slatki pregrešni pohotnež!« Oči sem razprl tako široko, da so bile zenice gotovo večje od šip na očalah. Nekje v višini moje brade sem zagledal Klarine bele noge. Ranjenec Gustl pa je iz teme brundal: »Klarica moja, ti si pa res dobra saniteta! Moje rane so povsem zaceljene. Za takšne slatke trenutke me lahko vsak dan po malem streljajo.« Besen sem zapustil kletne prostore in odšel domov. Spoznal sem, da je sovražnik oziroma Klara pač imela boljšo taktiko. Svoje spoznanje sem zalil z viskijem. Klara je prišla domov v poznih večernih urah. Cmoknila me je na nos in zažgolela: Ljubi možek, dobila sem pismo pohvalo. Veš po moji zaslugi je akcija Nič nas ne sme presenetiti, popolnoma uspela....

Amadeo Dolenc

(NE) AKTUALNO

Tole s prevozom delavcev na delo pa je postalo tako komplicirano, da bi bilo najbolje odločiti se za avionski prevoz. Delavci iz Transporta pogumno vsako jutro pešajo po blatni, umazani in zatemnjeni cesti. Njihove pripombe, prošnje in podobno so kot bob ob steno. Baje je ena izmed točk njihovega dnevnega reda zbora delovnih ljudi: Uvedba avionske linije na relaciji Celje-Otok-Lava-Bukovžlak

Snežna jama - kraška lepota

(nadaljevanje)

Sedite na naše kamnite stole in se najejte ter popijte vroč čaj, ki vas poživljuje. Malo vam bo hladno, ker boste mirovali. Prehodili smo že 600 m jame in vhod v njo je skoraj 80 m višje od nas. Nad nami pa je lahko še več kot toliko zemlje - ali pa tudi ne kdo bi vedel?!

Pripravite se na nove lepote, ki vas čakajo in zanemarite svojo domišljijo, ki ne premore vsega tistega, kar lahko najdete tu. Smo že v do 3 m bisokem, rovu, ki je do 20 m širok. Krasijo in zapolnjujejo ga čudovite kapniške oblike, ponvice, lapniški grad, kijasti kapniki in še stotine drugih oblik, ki se jih sploh ne da opisati in niti imena nimajo. Čudovito, kajne? Še malo in našega »turističnega« delo jame bo konec. Naprej lahko gremo le jamarsko razpoloženi. Dapa ne boste prikrajšani, naj vam povem, da nam ni lahko. Hodili bomo med ogromnimi podornimi bloki, plezali nad 15 m globokima breznomi in tako premagali še 400 m jame.

V stranskem, medvedjem rovu, bomo pogledali kosti jamske medvedke, ki je v naših krajih izumrla pred 15 - 20.000 leti in zopet bomo razočarani, ker se jama prehitro konča.

Mi pa se moramo sedaj vrniti, saj nas še čaka vzpon po ledenem pobočju s pomočjo derez, plezalnih prižem in vrvi. Ker nas je veliko, bomo porabili tudi več časa kot navadno, ko smo sami, taki, ki smo vzpona vajeni. Smo že zunaj!

Za en takšen ogled jame, bi v resnici porabili več kot pet ur časa. Mi pa smo v tej jami prebili že več kot 100 ur. In ni nam žal truda in časa zato, da jo lahko predstavimo tudi vam, na žalost le v pisani besedi in s pomočjo slik, ki smo jih posneli.

Silvo Ramšak

bljene izkušnje pa bomo koristno uporabili še v bodoče.

Ob pionirskih planincih, ki so potencialni kader bodočih planinskih vodnikov, alpinistov, gorskih reševalcev, inštruktorjev itd. bi se v bodoče morali odločati za planinske tabore tudi na drugih osnovnih šolah, ki imajo planinske krožke.

Tudi v našem kolektivu bi na željo tistih, ki bi se radi izpopolnili in naučili

Tabor planincev - pionirjev

(nadaljevanje iz 9. številke 1982)

Prišli v tabor mladi smo, da naravo našo občudujemo.

V hribe radi hodimo da zraka se naučimo.

Irena, Zdenka, Marjetka, Jože in Adi vodniki so naši, imamo jih radi.

Šotor kraguljev:
Voler Blaž, Poličnik Boštjan,
Moličnik Peter.

Tako so ob tabornem ognju učenci vsakega šotora s pesmijo in recitali predstavili doživljanje in življenje v taboru. Zadnji dan taborjenja smo si privoščili daljše spanje, ker smo prejšnji dan ob tabornem ognju dolgo bedeli. Po zajtrku smo pričeli s pospravljanjem šotorov, čiščenjem opreme in okolice. Vmes smo se pomerili še v

streljanju z zračno puško. Pred odhodom so se učenci prisrčno poslovili od naše kuharice Dragice, v slovo pa zapeli pesem »O taboru« in obljubili, da drugo leto še pridemo. Tov. Dragica Plesnik je povedala, da je bila zadovoljna z nami, čeprav jo je včasih skrbelo in je morala čakati s kosilom, ker se s pohoda nismo vrnili ob napovedanem času. Še en pogled na taborno mesto in na vrhove Savinjskih Alp in že smo se polni doživetij ob 16. uri odpeljali domov.

Sedem dni, ki so jih otroci preživeli pod šotori v Logarski dolini je bilo za njih posebno doživetje. Naučili so se veliko planinskih veščin.

Planinski tabor je uspel, težav ni bilo, prav tako tudi ne poškodb. Prido-

planinskih veščin ter preživeli nekaj dni ob vznožju Savinjskih Alp pod šotori, lahko naša planinska sekcija organizirala podobno taborjenje.

Mnenja sem, da je Logarska dolina zelo primeren kraj za taborjenje oziroma planinske šole, saj ima idealna izhodišča za manj ali bolj zahtevne pohode.

Hvala za pomoč vsem, posebno pa še sodelavcem, ki so v taboru sodelovali pri vzgoji in vodenju pohodov:

Zdenki Borovnik-pedagoškemu vodji, Ireni Praznik-pedagoškemu delavcu, Jožetu Kakerju-mladinskemu planinskemu vodniku in

Marjeti Borovnik-pomoč pri izletih.

Organizator in vodja tabora
Adi Vrečer

Cinkarnar

«CINKARNAR» izdaja Cinkarna Celje, metalurško kemična industrija, Celje. Naklada 2500 izvodov. Vsi člani organizacije Cinkarna in upokojenci dobivajo glasilo brezplačno. Ureja uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik: Mira Gorenšek, oblikovanje Marjan Bukovec, lektor Jelka Bombač. Naslov: Uredništvo glasila »Cinkarnar«, Cinkarna Celje, Kidričeva 19, telefon: 33-112 interno 236 Tisk: Tiskarna Cinkarna.

Po mnenju sekretariata za informiranje v izvršnem svetu skupščine SRS je glasilo opravičeno davka št. 421-1/72 z dne 5. 4. 1974.